

۶۴

سال یازدهم

شماره سوم

حقیقت

مجله علمی، فرهنگی و جهادی

رجب و شعبان ۱۴۴۵

دلو و حوت ۱۴۰۲

فبروری و مارچ ۱۴۴۵

در این شماره می‌خوانید:

دسترسی به اطلاعات؛ حقیقت یا شایعه
د اشغال خاتمه او د جهاد ثمره
رمضان در آینه قرآن و حدیث
د سوداگرو روژه؛ خپل ایمان مضبوط وساتئ
آیا اسلام نظام اقتصادی دارد؟

حقیقت

رجب و شعبان ۱۴۴۵

دلو و حوت ۱۴۰۲

فبروری و مارچ ۲۰۲۴

امارت اسلامی افغانستان

فهرست مطالب

- ۱.....سخن نخست
- ۲.....رفاه و توسعه، حق مردم رنج دیده افغانستان است
- ۵.....دسترسی به اطلاعات؛ حقیقت یا شایعه
- ۸.....د سوداگرو روژه؛ خپل ایمان مضبوط وسائی
- ۹.....تغییرات اقلیمی
- ۱۱.....ارزش نهال شانی در اسلام
- ۱۴.....آیا اسلام نظام اقتصادی دارد؟
- ۱۷.....اعتیاد، واژه ای آشنا!
- ۱۸.....چگونه به خوگفایی داخلی در افغانستان برسیم؟
- ۲۱.....حفاظت از محیط زیست، مسئولیت همه گی ست
- ۲۳.....د اشغال خاتمه او د جهاد ثمره
- ۲۵.....تقویت اعتماد میان ملت و حکومت
- ۲۷.....مشکلات زوج های جوان
- ۲۹.....۲۶ دلو، یادآور اتحاد، شجاعت و همدلی افغان ها است
- ۳۱.....بخش نسیم سلامتی
- ۳۶.....بخش شعر، ادب و عرفان
- ۴۱.....ارشادات ناب
- ۴۳.....معلومات عمومی
- ۴۸.....رمضان در آینه قرآن و حدیث
- ۵۳.....اعلامیه ها و اطلاعیه های امارت اسلامی افغانستان
- ۵۸.....Summary of the Articles

مؤسس و مدیرمسئول ● احمد تنویر (مولانا نعیم الحق حقانی)

هیئت تحریریه ● محمد داوود مهاجر - سعید مبارز

عبدالله هروی - احمدالله جلالی

طلحه مبارز بدخشانی

مصحح ● مولوی حمیدالله غیائی

صاحب امتیاز ● امارت اسلامی افغانستان

صفحه آرا ● وحید حاجیزاده

ارتباط با ما

haqiqat_mag@yahoo.com

@HaqiqatMagazine

۰۰۹۳-۷۹۹۷۰۰۴۰۴

مطالب نشر شده در مجله حقیقت، انعکاس دهنده آرا و نظریات نویسندگان آن است.

مجله در ویرایش و تصحیح مطالب نویسندگان درست باز دارد. اداره مجله بجز سرمقاله، مسئولیت مطالب دیگر را برعهده ندارد

امارت اسلامی، بخاطر اجرای پروژه‌های انکشافی بزرگ منطقه‌ای متعهد است

توسعه‌ی منطقه‌ای می‌باشند، تحت کار اند. مردم افغانستان مطمئن باشند که در رأس نظام شان، افراد متعهد، وطن‌دوست، خادم، دانا و عالم دین اند که به مشکلات مردم آگاه و برای حل مشکلات شان، دلسوزانه تلاش می‌کنند.

چون پروژه‌های بزرگ توسعه‌ای منطقه‌ای می‌تواند برعلاوه کاریابی، به اقتصاد عموم مردم ما تاثیر مثبت داشته باشد، بناء تلاش برای اجرای این پروژه‌ها و ده‌ها پروژه خورد و بزرگ دیگر که بتواند اقتصاد عموم را افزایش دهد، در اولویت سیاست و برنامه‌های حکومت افغانستان قرار دارد.

ما نیازمندی مردم خود را از نزدیک لمس کرده ایم و متناسب با داشته‌های ملی مان، بخاطر حل مشکلات و برآورده ساختن نیازمندی‌ها، گام برخواییم داشت تا هم از داشته‌های داخلی بدون کمک‌های خارجی، استفاده کرده و هم به خودکفایی برسیم.

کشور عزیز ما افغانستان با موقعیت جغرافیایی که دارد، محور پروژه‌های بزرگ منطقه‌ای است که پروژه‌های بزرگ کاسا یک‌هزار، تاپی، تاپ، خط آهن راه ابریشم و مواردی از این قبیل، نمونه‌ای بارز از این سخن می‌باشد.

امارت اسلامی افغانستان با درک اهمیت اجرای پروژه‌های بزرگ منطقه‌ای و منفعت آن به افغانستان و کشورهای منطقه، متعهد به اجرای این پروژه‌های بزرگ می‌باشد.

از دو سال به این طرف، تلاش‌هایی بخاطر پیشرفت در کار عملی پروژه‌های منطقه‌ای در افغانستان و همچنان در صحبت با مقام‌های کشورهای همسایه پیرامون پیشرفت‌ها در پروژه‌ها، صورت گرفته است.

کانال قوش‌تیپه از بزرگ‌ترین پروژه‌های داخلی افغانستان است که در دو سال اخیر پیشرفت زیادی داشته و پروژه کاسا یک‌هزار و تاپی که از جمله پروژه‌های

رفاه و توسعه، حق مردم رنج‌دیده افغانستان است

نویسنده: عبدالله هروی

کسی بخواهد با مهارت‌های گذشته‌اش به پیشرفت برسد، نمی‌تواند زیرا مهارت‌های گذشته، بهره‌ کمتری دارند در حالی که با توجه به جمعیت نفوس جهان و افزایش روزانه آن، نیاز به مهارت‌های جدید است تا از امکانات کم، بهره بیشتری گرفته شود و این کار ممکن نیست مگر با فراگیری دانش و مهارت‌های نوین.

سرمایه‌گذاری در بخش‌های اقتصادی متنوع، ایجاد شغل و فرصت‌های کاری، تسهیل راهبردهای کسب و کار و توسعه صنعت‌های محلی، می‌تواند به پیشرفت جامعه کمک کند. توسعه بنیان‌های اقتصادی متنوع و پایدار، افزایش تولید، کاهش فقر و ایجاد درآمد مناسب را به همراه دارد.

آن چه افغانستان عزیز ما نیز به آن نیازمند است و برای آینده بهترش، به این چنین فعالیت‌ها مینگرد.

بهبود زیرساخت‌ها که با سرمایه‌گذاری در بخش زیرساخت‌های حمل و نقل، جاده‌های عمومی و فرعی، انرژی، آب و فاضلاب، ارتباطات و فناوری ایجاد و بهبود شرایط زندگی را تسهیل می‌کند. ایجاد و نگهداری زیرساخت‌های موثر و پایدار، دسترسی به خدمات اساسی را بهبود می‌بخشد و رشد اقتصادی و اجتماعی را ترویج می‌دهد.

بهبود سیستم‌های صحتی و درمان از دیگر بخش‌های مهم است که نیاز اساسی افراد یک جامعه می‌باشد و دسترسی به

رفاه، پیشرفت، توسعه و سعادت در دنیا و آخرت، نتیجه‌ای است که انسان از ابتدای خلقت تا کنون، با اعمال و رفتاراش، به دنبال آن بوده است.

تلاش‌های انسان برای رسیدن به رفاه، جواب نیز داده و با هدایتی که از طرف خداوند متعال برای شان توسط پیامبران رسیده، انسان‌ها در مواقع مختلف، از مشکلات خلاصی یافته، بحران‌ها را ختم و زنده‌گی آسوده را آغاز کرده‌اند.

در جوامع امروزی، با توجه به پیشرفت‌هایی که صورت گرفته، رفاهیت و آسوده‌گی نیز افزایش یافته و جوامع بشری هر روز در تلاش برای راه‌های رسیدن به پیشرفت در جوامع در حال توسعه بسیار گسترده و متنوع هستند. در زیر به برخی از اصلی‌ترین راه‌ها اشاره می‌کنم.

ارتقاء آموزش و مهارت‌های مسلکی مطابق به دانش نوین: سرمایه‌گذاری در آموزش و کسب مهارت‌های مسلکی، می‌تواند پایه‌ای برای پیشرفت جامعه باشد. بهبود سیستم آموزشی، توانمندسازی جوانان و ارائه مهارت‌های لازم برای به دست آوردن شغل‌های پردرآمد و پیشرفته، می‌تواند پیشرفت را تسهیل کند.

همان طوری که ما همه روزه شاهد پیشرفت‌ها در عرصه‌های مختلف هستیم، دانش و مهارت‌های نوین نیز همزمان با آن، توسعه پیدا میکنند و اگر

خدمات صحتی اساسی در تمام مناطق، پیشگیری و مدیریت بیماری‌ها، توسعه زیرساخت‌های صحتی و تقویت نظام سلامت، بهبود کیفیت زندگی و افزایش امید به زندگی را فراهم می‌کند.

حفظ محیط زیست و پایداری آن، از دیگر مهم‌ترین عوامل برای پیشرفت جوامع در حال توسعه به شمار می‌رود که می‌تواند شامل اصلاح الگوهای مصرف، مدیریت پایدار منابع طبیعی، حفاظت از تنوع زیستی و کاهش آلودگی محیطی را شامل شود.

تلاش برای تقویت نظام حکمرانی، افزایش شفافیت، مبارزه با فساد و ایجاد عدالت اجتماعی، برای پیشرفت جوامع ضروری است. افزایش شفافیت در سیستم‌های اقتصادی و سیاسی، اعتماد عمومی را تقویت می‌کند و رشد اقتصادی و توسعه پایدار را ترویج می‌دهد.

خوشبختانه در کشور عزیز ما افغانستان، مبارزه با فساد اداری به گونه جدی و کم سابقه جریان دارد و در بخش‌های مختلف تا کنون کنترل شده و افغانستان که در صدر لیست کشورهای فاسد در گذشته بود، اکنون بهبود یافته و مردم افغانستان را امیدوار ساخته است.

ترویج فرهنگ کار و کارآفرینی، تشویق به خلاقیت و نوآوری، ایجاد شغل‌های پایدار و افزایش درآمد، برای پیشرفت جوامع بسیار موثر است.

این کار از طریق معارف، تعلیمات تکنیکی و مسلکی و تحصیلات عالی صورت می‌گیرد و همچنان با ایجاد کارگاه‌های آموزشی برای همه اقشار

جامعه، محقق می‌گردد. کشور عزیز ما افغانستان امروزه بیشتر از هر زمان دیگری، به تخصص‌گرایی و آموزش برنامه‌های کارآفرینی نیازمند است. وقتی به جوانان و اقشار مختلف جامعه فرصت داده شود تا دست به ابتکار بزنند، بدون شک که تلاش‌شان بی نتیجه نخواهد بود و می‌تواند ما را در رسیدن به جامعه متعالی، کمک کند. این فرصت‌ها باید از سوی نهادهای خصوصی و دولتی فراهم گردد و با استفاده از روش‌های مختلف، مبتکرین را تشویق و به انگیزه کسانی که تلاش می‌کنند، افزون گردد.

موفقیت در رسیدن به پیشرفت نیازمند توجه به شرایط خاص هر جامعه و انجام تحلیل‌های دقیق برای شناسایی نیازها و مسائل آن جامعه است.

یکی از فرصت‌های که افغانستان از آن برخوردار است، صنعتی شدن آن می‌باشد که با توجه به شرایط موجود، اگر کار و توجه صورت گیرد، افغانستان یکی از کشورهای قدرتمند صنعتی در جهان می‌گردد.

با توجه به افزایش جمعیت نفوس و همزمان با آن، افزایش نیازمندی‌های انسان‌ها، صنعتی شدن و گسترش فعالیت‌های تولیدی از اهمیت حیاتی برخوردار است، زیرا با سیستم قدیم و شیوه‌های سنتی، برآورده ساختن نیازهای مردم، با مشکلات اجتماعی بزرگ به همراه است.

صنعتی شدن یک کشور به معنای تحولات عمده‌ای است که در زمینه اقتصادی، فناوری، زیرساخت‌ها و سطح

تولید در آن کشور رخ می‌دهد. این فرآیند تأثیرات قابل توجهی بر توسعه و پیشرفت اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشورها دارد.

کاریابی (به بلندرفتن اقتصاد همه شهروندان می‌انجامد) و تولید بیشتر محصولات (که بخاطر رفع نیازمندی‌ها اهمیت دارد)، برای آینده افغانستان باثبات، از نیازهای اساسی محسوب می‌گردد و از آن جا که به گفته سرپرست وزارت صنعت و تجارت، افغانستان ظرفیت بالقوه برای تبدیل شدن به کشور صنعتی را دارد، می‌طلبد که در این عرصه، توجه بیشتری از سوی همه نهادهای دولتی و خصوصی، صورت گیرد.

صنعتی شدن یک کشور از خود خصوصیتی دارد که برخی از آن‌ها شامل، سرمایه انسانی (نیروی کاری و اقتصادی مردم)، زیرساخت‌های فنی و فیزیکی، توانمندی‌های صنعتی، توسعه فناوری و نوآوری و مواردی از این قبیل می‌گردد.

سرمایه انسانی (شامل نیروی کاری و اقتصاد مردم) به عنوان یکی از زمینه‌های اساسی صنعتی شدن یک کشور، منابع انسانی با مهارت‌های لازم برای تولید و مدیریت صنعتی به آن خاطر از اهمیت برخوردار است که چرخه صنعت را به گردش می‌آورد. خوشبختانه افغانستان از نیروی کاری خوبی برخوردار می‌باشد که اکثریت آن را جوانان تشکیل می‌دهند. از آن جهت که کشور عزیز ما یک کشور زراعتی می‌باشد، محصولات دهقانی

(به عنوان مواد خام برای شرکت‌های صنعتی)، آن نیز اگر مدیریت شود، جوابگوی نیازهای مردم ما خواهد بود. توجه به آموزش حرفه‌ای، توانمندسازی کارکنان و ارتقاء سطح دانش و تخصص در زمینه‌های مرتبط با صنعت، میزان بهره‌برداری از نیروی انسانی را بیشتر و بهتر می‌سازد.

برای توسعه زیرساخت‌های فنی و فیزیکی شامل ساخت و توسعه جاده‌ها، راه‌آهن‌ها، بنادر، میدان‌های هوایی استندرد و بزرگ و شبکه‌های ارتباطی نقش مهمی در حمل و نقل کالاها و خدمات دارند، در کشور ما افغانستان زمینه فراهم است و تلاش‌ها بخاطر دست‌یافتن به این مزیت، ادامه دارد. در حال حاضر، امنیت در تمام ولایات و مناطق کشور فراهم شده است که این مورد، مهمترین عامل تاثیرگذار در رسیدن کشور ما به خودکفایی صنعتی به شمار می‌رود.

این که حکومت افغانستان نیز انگیزه برای توجه به بخش‌های مختلف و رفتن به سوی توسعه دارد، یک انرژی بالقوه و عامل نیک و موثر برای خودکفایی افغانستان است که باید تقویت گردد. قدر داشته‌ها را باید دانست و شکر نعمت را ادا کرد، در غیر آن، برکت در نعمت از بین خواهد رفت. و مقاله را با شعری ختم می‌کنم:

شکر نعمت، نعمت ات افزون کند
کفر نعمت، از کف ات بیرون کند

دسترسی به اطلاعات؛ حقیقت یا شایعه؟

نویسنده: حشمت ناصری

و پیشبرد برنامه‌های متعدد از یکسو عملکرد حکومت‌های وقت را مورد انتقاد شدید قرار دادند، ضمن اینکه در تخریب اذهان عامه و شخصیت‌کشی نقش کلیدی بازی نمودند بلکه، در بسا موارد فضای بی‌اعتمادی را میان دولت و ملت نیز بوجود آوردند.

در بسیاری موارد، حکومت‌های وقت نیز در برابر فعالیت‌های نامطلوب رسانه‌ها خاموشی اختیار کردند و این خاموشی به رسانه‌ها و مجریان آن این فرصت و جرئت را داد تا آنها بیشتر به فعالیت‌های نامطلوب و غیر ضروری خویش بپردازند و بدور از اصول ژورنالیسم، رسالت اجتماعی، اصول اسلامی، عرف و عنعنات پسندیده کشور، برنامه‌های را دیزاین و مدیریت کردند که فضای تنفر و بی‌باوری را میان مردم نسبت به عملکرد حکومت‌های وقت بیشتر ساخت.

در خصوص دسترسی به اطلاعات، خبرنگاران و مسئولان رسانه‌ها با استفاده از قوانین نافذه، همواره مسئولان حکومتی را تحت فشار قرار میدادند و در برخی موارد حتی از آدرس کمیسیون دسترسی به اطلاعات،

در جریان بیست سال اخیر، رسانه‌ها به گونه قابل ملاحظه‌ای در کشور رشد کردند و پدیده‌ای تحت عنوان «آزادی بیان» به یکبارگی در افغانستان نافذ شد و رفته رفته به یک رکن مهم حکومت مبدل گردید. طی این مدت، تعداد زیادی از رسانه‌ها مشمول، تلویزیون‌ها، رادیوها، آژانس‌های خبری، روزنامه‌ها و شبکه‌های اجتماعی فعالیت‌های شانرا آغاز کردند.

حکومت‌های وقت به منظور نهادینه ساختن نقش و جایگاه رسانه‌ها و آزادی بیان در کشور، ماده مشخصی را در قانون اساسی جایگزین کردند و قوانین متعددی را نیز در زمینه تسوید، تصویب و توشیح نمودند. این امر، زمینه را مساعد ساخت تا رسانه‌ها به پخش و نشر گزارش‌ها پیرامون موضوعات اجتماعی، اقتصادی، امنیتی، سیاسی و... بپردازند.

در جریان این مدت، بسیاری از رسانه‌ها و دست‌اندرکاران رسانه‌یی با استفاده از «آزادی بیان» به دنبال تامین منافع شخصی و تجاری شدند که این امر منجر به فعالیت‌های نامطلوب در برخی رسانه‌ها گردید. رسانه‌ها با تنظیم

مسئولان ادارات حکومتی را مجبور می ساختند تا اطلاعات را در اختیار آنان قرار دهند.

با وصف اینکه در برخی موارد فعالیت‌های رسانه‌یی سازنده و آموزنده بود اما در بیشتر اوقات تبعات منفی آن بیشتر به نظر می‌رسید. در جریان بیست سال اخیر، تمرکز بیشتر رسانه‌ها روی بازتاب رویدادهای امنیتی، سبب شد تا افغانستان به عنوان یک کشور ناامن به جهانیان معرفی گردد که این امر باعث ایجاد هراس و وحشت میان مردم در داخل و فراتر از مرزهای این کشور شد. از سوی دیگر، توجه مزید بر جوانب منفی عملکرد حکومت‌های وقت، سبب شد تا تمویل کننده‌گان و شرکای کلیدی نسبت به نحوه‌ی حکومتداری در افغانستان بی‌باور شوند و بر دوام کمک‌های شان با این کشور تجدید نظر کنند.

در جریان این مدت، دوام برنامه‌های نامطلوب از آدرس برخی از رسانه‌ها در افغانستان، نه تنها اینکه عرف و عنعنات ناپسند و بیگانه را خانه به خانه میان مردم پخش کرد بلکه در انحراف اذهان عامه، ترویج ادیان منسوخ شده و افزایش میزان فحشا و انواع جرایم، نیز نقش اساسی بازی نمود.

با توجه به عملکرد رسانه‌ها، تعداد زیادی از کشورها و سازمان‌ها به تولید و نشر مستندها، فلم‌های سینمایی و انواع داستان‌ها در خصوص افغانستان پرداختند که این امر نیز منتج به معرفی چهره خشن و منفور افغانستان به جهانیان شد. طور فشرده باید گفت که، طی بیست

سال اخیر، رسانه‌ها در کنار تنویر اذهان عامه پیرامون رخدادهای امنیتی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی در کشور، در تخریب و انحراف اذهان نیز نقش کلیدی ایفا نمودند.

با حاکمیت دوباره امارت اسلامی در کشور، در اوایل کار، رسانه‌ها با سردرگمی مواجه شدند. آنها با توجه به پالیسی نشراتی و قوانین نافذه حکومت‌های وقت به نشرات پرداختند تا جایی که نشرات و نحوه‌ی برگزاری برنامه‌های نشراتی آنان با اصول اسلامی و رسوم پسندیده کشور مطابقت نداشت و این امر سبب شد تا تعدادی از خبرنگاران با برخورد نامناسب مواجه و یا جلو نشر و پخش برنامه‌های نامطلوب گرفته شود. از سوی دیگر، آن‌عه رسانه‌های که از سوی برخی سازمان‌ها و احزاب تمویل می‌شدند، به دلیل رکود اقتصادی مسدود و کارمندان آن مجبور به ترک وظیفه شدند و تعدادی از خبرنگاران و دست اندرکاران رسانه‌یی، با اغتنام از فرصت و با وخیم نشان دادن وضعیت حاکم در کشور، تلاش ورزیدند تا به کشورهای اروپایی پناهنده شوند. مخالفان نظام حاکم این فرصت را مساعد دانسته و به تبلیغات منفی که گویا با حاکمیت دوباره امارت اسلامی فعالیت رسانه‌یی در افغانستان با مشکل مواجه شده، پرداختند اما عمده ترین دلیل مسدود شدن برخی رسانه‌ها در کشور قطع شدن پول از سوی تمویل کننده‌گان بود.

امارت اسلامی با درک مسئولیت وظیفوی و رسالت اجتماعی تلاش ورزید تا باب هماهنگی را با رسانه‌ها در عرصه‌های

شعله‌ور ساختن جنگ تبلیغاتی علیه نظام حاکم در کشور اند. آنان سعی می‌ورزند تا وضعیت رسانه‌یی کشور را وخیم نشان داده و همواره از هر مجرای ممکن در خصوص عدم دسترسی خبرنگاران به اطلاعات، صدا بلند می‌کنند.

سوال اینجاست، اگر دسترسی خبرنگاران به اطلاعات در کشور محدود است پس رسانه‌ها این همه محتوای نشراتی را از کجا بدست می‌آورند؟

ممکن در برخی موارد، مسئولان امور بنابر مصلحت نخواهند اطلاعات را در اختیار رسانه‌ها قرار دهند اما در اکثر موارد، اطلاعات بدون قید و شرط در اختیار رسانه‌ها قرار داده می‌شود و آنان بر بنیاد اطلاعات دست داشته سرویس‌های خبری و محتوای نشراتی رسانه‌یی را ترتیب، تولید و تنظیم می‌کنند.

مسئولان امور، همواره در نشست‌های رسمی و غیر رسمی بر دوام فعالیت‌های رسانه‌یی در چوکات اصول اسلامی تاکید ورزیده و سعی می‌ورزند تا فعالیت‌های رسانه‌ها در کشور با گذشت هر روز بهبود یافته و بیشتر تقویت گردد.

پس به این نتیجه می‌رسیم که به استثنای برخی موارد، دسترسی خبرنگاران به اطلاعات در افغانستان محدود نبوده و نظام حاکم در کشور مصمم است تا این روند بیشتر تقویت و فرصت‌ها به گونه‌ای مساعد شود تا از یکطرف نیازمندی خبرنگاران به اطلاعات مرفوع گردد و از سوی دیگر واقعیت‌ها با مردم شریک ساخته شود.

مختلف بگشاید و با تدویر نشست‌های متعدد با سران رسانه‌ها به آنان اطمینان دادند تا به فعالیت‌های شان در چوکات اصول اسلامی و عرف و عنعنات پسندیده کشور دوام دهند.

در گام دوم، مسئولان امور به منظور تسهیل دسترسی خبرنگاران به اطلاعات، در تمام ادارات دولتی سخنگویانی را به کار گماشتند و برای اینکه سطح تعامل و همکاری میان ادارات دولتی و رسانه‌ها بیشتر تقویت یابد و امور نشراتی و مطبوعاتی در ادارات به گونه مسلکی تنظیم و مدیریت شود، ورکشاپ‌های آموزشی متعددی را برای سخنگویان در مراکز مسلکی و حرفوی نیز تدویر نمودند. در گام سوم، تقویت جریان اطلاع رسانی در اولویت کاری امارت اسلامی قرار گرفت، چنانچه، روند تدویر کنفرانس‌های مطبوعاتی و مصاحبه‌های اختصاصی و نشر کلیپ‌های خبری و گزارش‌ها به گونه روز افزون افزایش یافت که این امر از یکسو در انتشار حقایق و تبارز دست آوردهای نظام نقش کلیدی بازی کرد و از سوی دیگر، با تسهیل دسترسی خبرنگاران به اطلاعات، فعالیت‌های نشراتی رسانه‌ها کمافی السابق ادامه یافت.

در گام چهارم، به منظور انسجام بهتر امور و نهادینه ساختن فعالیت‌های رسانه‌یی در کشور، کار روی تعدیل و اصلاح برخی از مفاد قوانین آغاز شد، چنانچه، مسوده قانون رسانه‌ها ترتیب و به دفتر رهبری امارت اسلامی افغانستان ارسال شد.

با وصف این همه تلاش‌ها، هنوز هم تعدادی از رسانه‌ها، افراد و گروه‌ها در پی

د سوداګرو روژه؛ خپل ایمان مضبوط وساتئ

رمضان المبارک میاشتي په احترام او د خپلې ديني، انساني او وجداني دندې پر اساس خوراكي توکي قيمته نه؛ بلکه ارزانه کړي، تر څو عام خلک، چې روزگار يې د سلو، دوه سوو او يا هم درې سوو افغانیو پر مزدوری روان دی، وکولی شي يو ښه روژه ماتي او يا هم پېشلمی ولري.

سوداګر او د خوراكي توکو نور کاروباريان بايد پوه شي، چې که دوی د دې حق لري، چې په دسترخوان يې د روژه ماتي لپاره رنگانګ ډوډۍ ايښي وي، نو عوام هم د دې حق لري تر څو يو ښه روژه ماتي وخوري.

لویو سوداګرو ته خو پکار ده، چې د روژې په میاشت کې بېخي ګټه و نکړي او کوچني سوداګر هم بايد کمه ګټه وکړي، تر څو روژه کې عام خلک ګټه وکړي او وکولی شي لکه د سوداګرو په شان له رنگانګ خوړو څخه ډک دسترخوانونه ولري.

نو سوداګر بايد خپله روژه له نورو سره په توپیر ونيسي او خپل ایمان مضبوط کړي.

د آژانس باختر تبصره: د روژې مبارکه میاشت يو ځل بيا په رارسېدو ده، روژه د رحمت، مغفرت او برکت میاشت ده او ټاکل شوې میلیونونه مسلمانان دغه میاشت په ځانګړو مراسمو او ولولو ولمانځي.

زه په دې تبصره کې یواځې د سوداګرو، دوکاندارانو او نورو وړو او غټو کاروباريانو ته د روژې پر څرنگوالي خبرې کوم، چې د دغو خلکو روژه بايد له نورو عامو هغو سره څه توپیر وکړي.

له پخوا څخه زمونږ په ټولنه کې لیدل کېږي، چې ځینې سوداګرو البته ټوله نه؛ د روژې په مبارکه میاشت او يا هم د سختۍ او يا فقر په وخت کې احتکار ته لاس اچوي او خپل مالونه په ځانګړي ډول خوراكي توکي يو په دوه پلوري او فکر کوي، چې همدا يې د ډېرې ګټې ترلاسه کولو موقع ده.

که څه هم د اسلامي امارت تر بیا واکمنېدو وروسته د خوراكي توکو د پلور ازاد بازار تر ډېره حده کنټرول شوی او دغه موضوع په جدي ډول تعقیبېږي، خو دغه سوداګرو ته په کار ده، چې د

تغییرات اقلیمی؛ راه کارهای جلوگیری از کاهش آب های زیرزمینی

با توجه به افزایش گرمایش زمین، خشکسالی های پیه، کاهش بارندگی ها و رشد روز افزون جمعیت که باعث بروز معضلات عظیم زیست محیطی گردیده است و کشور ما که محاط به خشکه بوده به فاصله دور از بحر موقعیت داشته دارای آب و هوای خشک و بری است.

اقلیم به عنوان یکی از عوامل مهم تعیین کننده محیط زیست و زندگی در یک منطقه، اهمیت فراوانی دارد. اقلیم تأثیر مستقیم بر کشاورزی و تولید محصولات زراعتی دارد. آب و هوا، دما و بارش ها از عوامل مهمی هستند که تولید محصولات زراعتی را تحت تأثیر قرار می دهند.

تغییرات اقلیمی و الگوهای آب و هوایی می تواند بر محیط زیست تأثیرات جدی داشته باشد. افزایش دما، تغییر الگوی بارش ها، آب و هواهای انتقالی و سایر تغییرات اقلیمی می تواند به کاهش تنوع زیستی، آب و هوای خشک و بیابانی، تغییر الگوهای زمین شناسی و شیوع بلایا مانند سیل، خشکسالی و آتش سوزی مناطقی منجر شود. دما، رطوبت و کیفیت هوا بر تناسب

انسان با محیط زیست و سلامت جسمی و روحی او تأثیر می گذارد. مثلاً دماهای بسیار گرم و سرد می تواند به مشکلات جسمی و بیماری های مرتبط با اقلیم منجر شود.

اقلیم بر تولید و استفاده از منابع انرژی تأثیر می گذارد. مناطق با آب و باد فراوان، قابلیت تولید انرژی های تجدیدپذیر مانند برق بادی و هیدروالکتریک را دارند. همچنین، تأثیرات تغییرات اقلیمی بر مصرف و توزیع انرژی نیز قابل توجه است. چنانچه مشاهده میشود در سال های اخیر کاهش بارندگی ها و کمبود آب سبب صدمه بزرگی در کشت و زرع و کاهش محصولات زراعتی به خصوص کشت و زرع محصولات للمی (دایمه) و حتی عدم حاصل دهی حداقل بذر کشت شده گردیده است.

اگر استفاده مستمر بی رویه آب های زیرزمینی در زراعت به همین منوال ادامه یابد و راه کارهای بدیل مشبوع سازی آب های زیرزمینی جستجو نگردد، سطح دسترسی به آب های تحت الارضی به مرور پایین رفته و زمانی خواهد رسید که حتی در سطوح پایانی

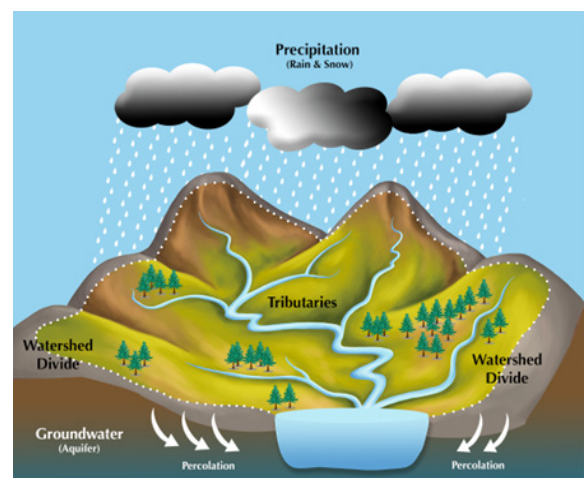
دهد و خودکفا گردیده مازاد غله هم داشته باشد، ایجاد همین واترشیدها در مناطق کم آب و کم باران است. شاید عده ای بر این نظر باشند که ایجاد سیستم های واترشید پرهزینه، غیرعملی یا ناممکن بوده و زمان زیادی را میطلبد اما باید اظهار داشت که تنها راه چاره همین است و بس.

با توجه به وضعیت توپوگرافی اراضی کشور ما، با استفاده از مواد فراوان منابع طبیعی و امکانات محیطی و کتله های زیاد مردم بیکار، که همه جا در دسترس است، از طریق ایجاد فرصت های کاری دوامدار باید واترشیدها بقسمی پروژه سازی گردند که از مناطق مرتفع شروع گردیده بشکل زنجیره ای تا مناطق هموار و سطوح پایانی ادامه پیدا کنند که این ها شامل ایجاد آب گیرها ذخیره گاه های آبی، بندهای آبی کوچک یا check dam و کانال های خورد و بزرگ و سدهای آب گردان میباشند.

البته برای رفع و کاهش کم آبی، راهکارهای دیگری را هم مثل ایجاد باران مصنوعی از طریق باروری یا بارانی ساختن ابرها و یا استفاده از روش های آبیاری قطره ای در زراعت راه اندازی کمپاین های آگاهی دهی به دهقانان غرض استفاده بهینه و معقول با صرفه آب یاری و توجه به کشت نباتاتی که کمتر آب نیاز دارند و غرس درختانی مثل سوزن برگها که توافق بهتر به کم آبی، عمر طولانی، ریشه های عمیق و سایه بیشتر دارند و غیره را هم نباید از نظر انداخت.

زمین، آبی برای زنده ماندن ریشه های درختان کهنسال هم نخواهد بود. فلذا ایجاب مینماید که آب های کشور به شکل همه جانبه و به قسمی مدیریت گردد که منابع آبی کشور حفظ شده، مانع ضیاع و مصرف بی رویه آب در قسمت مصارف زیست محیطی روزمره و هم در زراعت و آبیاری گردد و از جریان آن هم به کشورهای همسایه جلوگیری شود تا بتواند جوابگوی رفع نیازمندی های مردم این سرزمین در زمان حال و آینده باشد.

تنها و یگانه راه کار غلبه بر این معضل همانا ایجاد سیستم های منظم واترشیدها است. اصطلاح واترشید به سیستم های منظمی از مجموعه

ساختارهای گفته میشود که سبب ذخیره و تحفظ نزولات آسمانی گردیده باعث سیراب نمودن چشمه های آبی و بالارفتن سطح آبهای تحت الارضی میگردد و از هدر رفتن آب و سیلان ناموجه آن هم جلوگیری میکند. یکی از جمله راه کارهای که کشور هندوستان توانسته برای کتله عظیم نفوس اش غذا تهیه و زراعت را رشد

ارزش نهال شانی در اسلام

نوشته: سیدصادق گیلانی

در مورد انسان بیان نموده است ما در قرآن کریم و احادیث گهربار رسول معظم اسلام می بینیم که از نعمت های خداوند (ج) یکی هم درخت می باشد که جنتیان در زیر سایه آن قرار میگیرند باشند. و درخت یکی از زیباترین مظاهر خلقت و جلوه ای از تجلیات آفریدگار عالم است.

درخت یکی از زیباترین عناصر در طبیعت است و مشاهده درختان می تواند به هر بیننده ای حس خوبی را انتقال دهد

درخت از گرانبها ترین آفریده های خداوند دانا، برای انسان است و به دلیل نقش حیاتی که در زندگی تمامی موجودات زنده، به خصوص انسان

منابع طبیعی بر اساس آموزه های اسلامی، موجودات زنده به شمار می روند و از حق حیات و حقوق ویژه برخوردارند که باید محترم شمرده شود. غرس نهال و احیای فرهنگ نهال شانی در واقع به معنای سرمایه گذاری در طبیعت است چنان سرمایه گذاری ای که هیچ گاه زیان پذیر نبوده و ماندگار است و حتی نتیجه آن را انسان در روز قیامت نیز می بیند.

اسلام عزیز این قضیه حساس و مهم که زیبایی دنیا و رستگاری آخرت را به دنبال دارد فراموش نکرده است بلکه همانند آن که در دیگر بخش های زندگی بشر برنامه و پیامی دارد، در عرصه نهال شانی و زراعت نیز پیام خود را دارد و ارشاداتی

ها دارا می باشد در اسلام مورد توجه خاص قرار گرفته که در ذیل به آن اشاره می گردد.

درخت نماد آبادانی و سرسبزی، مظهر زندگی، و باعث لطافت هوا و موجب آسایش و رفاه انسان و صفا و پاکی طبیعت می باشد. به همین خاطر یکی از نعمت های خداوند (ج) در آخرت و یکی از ویژه گی های بهشت الله (ج) که در آیات کریمه و روایات شریفه بار ها به آن اشاره شده است، درخت می باشد. که الله متعال می فرماید:

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

ترجمه: به کسانی که ایمان آورده، و کارهای شایسته انجام داده اند، بشارت ده که باغ هایی از بهشت برای آنها است که نهر ها از زیر درختانش جاری است. هر زمان که میوه ای از آن، به آنان داده شود، می گویند: این همان است که قبلا به ما روزی داده شده بود [ولی اینها چقدر از آنها بهتر و عالی تر است.] و میوه هایی که برای آنها آورده می شود، همه (از نظر خوبی و زیبایی)

یکسان اند. و برای آنان همسرانی پاک و پاکیزه است، و جاودانه در آن خواهند بود».

«عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ».

ترجمه: از حضرت انس (رض) روایت است که پیغمبر خدا (ص) فرمودند: کسی که نهالی را غرس کند و یا نباتی را زرع نماید و از آن نهال و یا نبات پرنده ای، یا انسانی و یا حیوانی استفاده نماید، یقیناً این همه برایش صدقه و ثواب محسوب می شود».

از حدیث گهربار پیامبر معظم اسلام چندین مورد فهمیده می شوند که قرار ذیل است.

۱ - حفاظت محیط زیست: محیط زیست مناسب محیطی است که سرسبز باشد، آب و هوای پاک داشته باشد، و همه زنده جانها (که مکمل یکدیگر اند) در آن زندگی کرده بتوانند، و این محیط وقتی فراهم شده می تواند که با درختان و نباتات سرسبز باشد، و سرسبزی آن حفظ گردد.

۲ - اهمیت نهال شانی: توجه به کشاورزی و نهال شانی زاده دنیای معاصر و از پدیده های نوروزگار نیست، بلکه اسلام در فکر و عمل به این

کنند، حاصل اینکه نهال شانی ثواب اخروی، فایده دنیوی و صحت‌مندی و تندرستی را به بار می‌آورد، لذا باید به کاشت درخت و نهال‌ها توجه زیادی داشته باشیم.

و قابل اذعان است که نهال شانی یکی از سنت‌های دیرین مردم کشورما است و همه ساله نهال‌های مثمر و غیر مثمر هم از سوی حکومت و هم از جانب مردم به منظور سرسبزی منازل، باغ‌ها کوچه‌ها و جاده‌های شهر غرس می‌شوند و این مأمول در تمام ولایات کشور در فصل بهار ادامه می‌یابد.

فلهذا؛ وظیفه هر فرد است که در قسمت عمران، آبادی و سرسبزی میهن خویش گام‌های مؤثر و مثمر را بردارند و این آرمان زمانی تحقق پیدا می‌کند که با کاشتن یک نهال می‌توانیم شهر خود را شکوفا و سرسبز نمائیم.

چرا که: همه چیز در زندگی با یک دانه شروع می‌شود، فرقی ندارد یک درخت باشد یا یک ایده، ما معتقدیم آب و درخت یعنی حیات و زندگی خیلی جاها آب هست ولی درخت نیست. ما می‌خواهیم هر جا که آب است و می‌شود درخت کاشت آن هم به کمک و همیاری یکدیگر این فرهنگ درخت کاری را ترویج داده و دیگران را هم به این عمل نیک و پسندیده توصیه نماییم.

کار مهم توجه داشته و در همان آغاز ظهورش بر آن تأکید ورزیده است. ۳ - اهمیت زراعت: زراعت یکی از مهم‌ترین راه‌های تأمین معیشت و مبارزه با فقر و بیکاری است و از مهم‌ترین مظاهر تمدن می‌باشد. به همین خاطر پیغمبر اکرم (ص) دستورهای روشنی برای مسلمانان صادر می‌فرمودند حتی در شرایط جنگی نیز از بریدن درختان و نابود ساختن مزارع نهی نموده و در نگهداری آن امر می‌نمودند.

۴ - خیر رساندن به دیگران: مسلمان باید همیشه در فکر انجام کارهای خیر برای بندگان خداوند باشد و تلاش نماید، منفعت وی به همه زنده جانها برسد، چون خداوند هیچ عمل نیک انسان را بدون پاداش و ثواب نمی‌گذارد.

۵ - فراهم نمودن غذا برای حیوانات و پرنده‌گان: طوری که فراهم نمودن غذا برای یک انسان ثواب دارد، همچنان فراهم نمودن غذا برای یک پرنده و یک حیوان نیز صدقه است.

۶ - صدقه جاریه: نهال شانی و کشاورزی صدقه‌یی است که تا درخت و زراعت باقیست برای زارع آن ثواب می‌رسد. ثمرات نهال شانی:

فایده و تندرستی: گیاهان و درختان سهمی به سزا و نقش مهمی در غذا و صحت انسان‌ها و حیوانات دارد، محیط زیست را سرسبز و هوا را پاکسازی می‌

آیا اسلام نظام اقتصادی دارد؟

نوشته: دکتر سلیمان اشقر
ترجمه: عبدالخالق احسان

مراجعه نمایید، درک می کنید که اسلام نظام اقتصادی برتری دارد، دانشمندان اسلامی عواید و مصارف بین المال را مشخص نموده و از خراج و مالیات آن بحث نموده اند، هم چنان از نظام مشارکت اقتصادی، تعهدات اقتصادی و جلوگیری از نظام فئودالی سخن گفته و جزیه را که مالیاتی بر دوش اهل ذمه در مقابل زکات می باشد، به تفصیل بیان نموده و زکات و احکام آن را مورد بررسی قرار داده و اموالی که از آن زکات پرداخت می شود و کسانی که مستحق زکات می باشند، واضح ساخته اند، هم چنان احکام و مسائل غنیمت و عشر و گنج های زیر زمینی را بیان داشته اند. روش ها و نظام های را مطرح نموده اند که چارچوب عمل و آسان سازی این امور را مشخص می نماید.

اگر به کتاب های فقه مراجعه نمایید، به باب های زیادی بر می خورید که مسایل مالی را به بحث گرفته و امور

برخی از فرزندان مسلمانان امروزی می پرسند: آیا اسلام نظام اقتصادی دارد؟ اگر جواب مثبت باشد، باز می پرسند: آیا نظام اقتصادی اسلام کامل و کافی می باشد؟ و آیا نظام اقتصادی اسلام که چهارده قرن پیش نازل شده است، زندگی معاصر سازگاری دارد؟

این پرسش های حیرت آور و خسته کننده ی روحی بخاطری مطرح می گردد که بسیاری از مسلمانان نسبت به دین شان نادان هستند و هم چنان از تأثیر فرهنگ غربی می باشد که عقل های فرزندان مسلمان را مورد هجوم قرار داده است، همان گونه که برنامه ی آموزشی و نظام حکومت داری در کشورهای ما را مورد حمله قرار داده اند، پیامدهای این جنگ فکری میوه های تلخی است و این پرسش ها، یکی از این میوه هاست.

وقتی به کتاب های اقتصاد اسلامی که از هزار سال پیش نوشته شده،

آن را تنظیم نموده و این بخش مسایل فقهی بخش عمده‌ای از کتاب‌های فقهی را احتوا کرده است و از جمله: بیوع (خرید و فروش)، اجاره و کرایه، شرکت‌ها، حواله‌ها، شفعه، وکالت، عاریت، امانت، هبه، وصیت، بخشش، میراث، حجر (منع تصرفات)، احتکار، زکات، خمس، خراج و... همه‌ی این مباحث در روشنائی آیات قرآنی و احادیث نبوی (ص) بیان شده و نصوص شرعی که امور مالی را سروسامان می‌دهند، فراوان می‌باشند.

دانشمندان ما نظام اقتصادی را در روشنائی قرآن و حدیث بررسی نموده و قوانین و راهکارهای آن را استخراج نموده اند تا واقعیت اقتصادی امروز را به خوبی احتوا نموده و با حوادث جدید همگام باشد، علمای معاصر این امور را به نام علم اقتصاد یاد می‌کنند. این که اسلام به علم اقتصاد توجه نموده، امر طبیعی است و جای تردیدی نیست؛ چون اسلام برنامه‌ی زندگی انسانی است و منهج متکامل و یگانه‌ای است که از طرف ذات دانا و آگاه فرستاده شده، و مسائل اقتصادی از امور مهم در زندگی انسان است، برای اسلام که از جانب پروردگار دانا و آگاه فرستاده شده است، شایسته نیست که این بخش مهم زندگی بشری را مورد اهمال قرار داده باشد. امور مالی به زندگی فرد و جامعه تأثیر

دارد، مال یکی از عناصر مهم برپایی تمدن انسانی است، هرگاه مال کم شود و یا نظم و گردش آن در جامعه مختل گردد، مسیر حرکت جامعه را دچار لغزش نموده و پیشرفت تمدنی را متوقف می‌سازد و مشکلاتی را به میان می‌آورد که فرمان‌روایان و فرمان‌بران و همه اندیشمندان را به خود مشغول می‌کند، گاهی این مشکلات به قراری مزمن و سخت می‌شود که معالجه آن دشوار می‌گردد، چنانچه جوامع معاصر شاهد این مسئله اند، اسلام در مورد اهمیت نقش مال در امور جامعه تعبیر جالب و دقیقی نموده و الله متعال می‌فرماید: {وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا} [النساء: ۵] اموال کم‌خردان را که در اصل اموال شما است به خود آنان تحویل ندهید. چرا که خداوند اموال را برای تان قوام زندگی گردانده است.

اسلام، سفیه (انسان کم عقل و کودن) را از تصرف در اموال خودش منع نموده؛ چون تصرف او به امور مالی به خودش و امت ضرر می‌رساند و علت منع این است که الله متعال توسط مال امور امت را استوار می‌دارد.

شاید کسی بگوید: چرا الله متعال امور مالی را تنظیم نموده و این مسئله دنیوی را به خود انسان‌ها واگذار نکرده است، در جواب می‌گوییم: آیا بشر می‌تواند امور مالی و اقتصادی خود را به صورت

کامل بر عدالت و حقانیت استوار نماید و از باطل و ستمگری دوری جوید؟
آنانی که می‌گویند: انسان به تنهایی و بدون دستورات آفریدگار هستی می‌تواند امور مالی و اقتصادی خود را عادلانه سروسامان دهد، نگاهی به تاریخ اقتصاد بیندازند تا تراژیدی‌ها و ستمگری‌های نظام‌های اقتصادی محض بشری را ببینند، نظام فئودالی بشریت را برده‌های مالکان زمین قرار داده بود، و کارگران زمین را همراه زمین، همانند حیوانات می‌فروختند، دهقانان و کارگران مالکیت هیچ چیزی را نداشتند.

نظام فئودالی فروپاشید، رهبران جدید، نظام بازار آزاد را جایگزین فئودالی کرده و به فرد حق دادند که هر طور می‌خواهد ثروت اندوزی نماید و هر قسم می‌خواهد به امور مالی تصرف نماید، اگر چه تصرفات او به میلیون‌ها انسان دیگر ضرر برساند، سپس نظام کمونیستی آمد تا نظام سرمایه‌داری و بازار آزاد را از بین ببرد، و سلطه‌ی جدیدی را ایجاد نمود که همه‌امور را در ملکیت حکومت قرار داده و انسان‌ها به حیث برده‌های دولت محسوب گردیدند، مردم کار می‌کنند و اما مالک هیچ چیزی نیستند، در کار خود آزاد نمی‌باشند، دولت همه‌امور را به اختیار خود دارد و به دل‌خواه خود قانون وضع می‌نماید؛ در ادامه فاشیست‌ها و نازی‌ها ستمگری کمونیست را به

ستمگری جدیدی تبدیل نمودند، از دولت، طاغوتی ساختند که از طاغوت‌های دولت کمونیستی کم نبودند، می‌بینیم که بشریت از یک ظلم‌رها شده و به ظلم دیگری دچار می‌گردد و از چنگال یک طاغوت آزاد شده و به چنگال طاغوت دیگری گرفتار می‌شود، آیا این نظام‌ها امور دنیوی مردم را اصلاح کردند؟ انسان‌ها در سایه‌ی شوم هر نظامی از نظام‌های بشری آزادی خویش را از دست می‌دهند، اگر چه هر مذهب و مسوولین هر نظام آزادی مردم را شعار دهند؛ چون آنان یک نوع ظلم را از دوش مردم دور نموده و ظلم دیگری را جایگزین می‌نمایند. تنها اسلام است که انسان‌ها را از تاریکی به سوی روشنایی سوق می‌دهد، الله متعال می‌فرماید: {اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ} [سورة البقرة: ۲۵۷] خداوند متولی و عهده‌دار (امور) کسانی است که ایمان آورده‌اند. ایشان را از تاریکی‌های (زمخت گمراهی شک و حیرت) بیرون می‌آورد و به سوی نور (حق و اطمینان) رهنمون می‌شود. و (اما) کسانی که کفر ورزیده‌اند، طاغوت (شیاطین و داعیان شرّ و ضلال) متولی و سرپرست ایشانند. آنان را از نور (ایمان و فطرت پاک) بیرون آورده به سوی تاریکی‌های (زمخت کفر و فساد) می‌کشانند.

اعتیاد، واژه‌ای آشنا!

نویسنده: محمد کاظم «کرار»

خون‌های پاک سربازان اش توانست آمریکا را به زانو در آورد و غلامان حلقه به گوشش را از جغرافیای افغانستان بیرون براند، جزیره‌های قدرت را از بین بردند و حکومتی واحد تشکیل دادند! همین حکومت در سال‌های آغازین حکمرانی اش ۹۹٪ از معتادین را جمع آوری نمود.

بله! همه‌ی معتادین را روانه‌ی کمپ‌های ترک اعتیاد ساختند و همه روزه خبر از ترک تعدادی به گوش میرسد، و یقیناً که پروژه‌ی جمع‌آوری معتادین در نوع خود بزرگترین دست‌آورد برای امارت اسلامی بود، امری که دنیا را تکان داد، کاری که بزرگترین و ثروتمندترین حکومت‌های جهان از انجام آن برای شهروندان شان عاجز مانده‌اند، اینجا و در افغانستان کشوری که جزء فقیرترین ممالک دنیاست صورت گرفت، امارتی که همه آن را بد می‌گفتند اکنون با دنیایی از شگفتی‌ها جهان را متحیر نموده!

از آغاز کار کانال قوش تپه شروع تا ساخت و سازهای داخل شهرها، استخراج نفت خام و صدها دست‌آورد بزرگ دیگر!

ما برای همه‌ی ملت افغانستان این را اعلان می‌کنیم که ان شاء الله شب‌های ظلمت و تاریکی به پایان رسیده و آفتاب صبح‌روشنایی در حال درخشیدن است، و ان شاء الله تمام مشکلات پیش‌رو حل خواهد شد و شاهد حکومتی متمایز از تمام حکومت‌های دنیا خواهیم بود، حکومتی که همه به آن رشک خواهند برد ان شاء الله، فقط اندکی صبر و بردباری نیاز است!

آشنائی که ای کاش هیچگاه با آن شناخت نمی‌داشتیم، بیماری‌ای که در عوض تداوی شخص مبتلا به آن، همه از وی گریزان میشوند، مرضی که بگونه‌ی اختیاری اما بی اختیار دامن گیر شخص میشود، مرضی که نه تنها سلامتی فرد، بلکه عزت، آبرو، خانواده و عزیزان اش را نیز از وی می‌گیرد، مرضی که فرق میان فهمیده و جاهل و درس‌خوانده و ناخوان نمی‌شناسد.

چه بسا افرادی را در میان معتادین مشاهده کردیم که تحصیل کرده بودند، عده‌ای مسلط به چند زبان و عده‌ای نیز انجینیر بودند و عده‌ای نیز برای پیدا نمودن لقمه‌ی نانی رهسپار ایران شده بودند و اگر از مرز و خطرات آن جان سالم به در بردند بعداً در آنجا به دام اعتیاد افتادند و تا هنوز زنده و مرده‌ی شان معلوم نیست، عده‌ای را نیز رفیقان ناباب از راه به در کردند، یکی گفت لقمه‌ی شیر است و دیگری گفت لقمه‌ی فقیر، مرضی که دام‌گیر بیش از ۲.۵ میلیون نفوس در افغانستان شد.

اگر به طور متوسط تعداد خانواده‌ی هر معتاد را ۵ نفر حساب کنیم خواهیم دانست که اعتیاد، ۱۲.۵ میلیون نفر را در افغانستان به طور مستقیم متأثر نموده بود.

این سلسله در حال گسترش بود تا اینکه الله متعال بر ملت افغان زمین منت نهاد و حکومتی کاملاً اسلامی برای شان عطا نمود، حکومتی که نظیرش را در دنیا نخواهی یافت، حکومتی که در طی بیست سال جهاد مبارک و تقدیم نمودن

چگونه به خودکفایی داخلی در افغانستان برسیم؟

نویسنده: مسعود ابراهیمی

خودکفایی به معنای توانایی فرد، جامعه یا کشور در تأمین نیازهای خود به صورت مستقل و بدون وابسته گی به دیگری است (البته این مورد با همکاری فرق دارد). خودکفایی می تواند در حوزه های مختلفی مانند اقتصاد، غذا، انرژی و سلامت از اهمیت بسیاری برای کشورها بخصوص در عصر حاضر برخوردار باشد.

همه کشورها در تلاش اند تا به خودکفایی دست یابند، زیرا خودکفایی می تواند منافع ملی را تأمین و مزایای زیادی داشته باشد که به طور نمونه، برخی از مزایا در این جا به بحث گرفته میشوند.

در بخش اقتصادی کاهش وابستگی به خارج از مزایای خودکفایی است که خودکفایی اقتصادی می تواند به کاهش وابستگی به سیاست های دیگران، برای کشورها کمک کند. با توسعه صنایع داخلی و تولید محصولات و خدمات در داخل کشور، امکان ایجاد اشتغال و افزایش تولید ملی وجود دارد.

توسعه صنعت و کشاورزی، بخش دیگری از مزایای خودکفایی است و می تواند به توسعه صنعت و کشاورزی در یک کشور کمک کند. با تأمین نیازهای داخلی و تولید محصولات خود، امکان صادرات و کسب درآمد

ارزی بیشتر وجود دارد. همچنین، توسعه کشاورزی و تولید محصولات غذایی در داخل کشور، امکان تغذیه سالم و کاهش وابستگی به واردات را فراهم می‌کند.

در بخش امنیت

خودکفایی در انرژی و تأمین انرژی به صورت مستقل و خودکفایی در این حوزه می‌تواند امنیت انرژی را تضمین نماید. با توسعه منابع انرژی داخلی و استفاده از منابع تجدیدپذیر، کشورها می‌توانند به صورت مستقل در تأمین انرژی خود عمل کنند و به وابستگی به منابع انرژی خارجی کمتری نیاز داشته باشند.

از آن جا که انرژی کلیدی برای کارهای صنعتی در عصر حاضر به شمار میرود، موجودیت آن، به پیشرفت زنده گی همه افراد کمک میکند و افراد را قادر می‌سازد تا با استفاده از انرژی (برق)، به گونه بهتر فعالیت کنند و به اهداف شان برسند.

خودکفایی در امنیت غذایی نیز رول اساسی دارد. تأمین غذا با استفاده از منابع داخلی، می‌تواند امنیت غذایی را تضمین نموده، از بلند و پایین رفتن قیمت ها به اثر سیاست های داخلی و خارجی، جلوگیری کند.

با توسعه کشاورزی و تولید محصولات غذایی در داخل کشور، کشورها می‌توانند به صورت مستقل نیازهای خود را تأمین کنند و از وابستگی به واردات غذا کاسته شود.

افغانستان به عنوان یک کشور زراعتی که بیش از ۷۰ درصد مردم آن در قریه ها، مصروف کار زراعت اند، فرصت های فراوان برای رسیدن به توسعه و خودکفایی دارد.

قسمتی از محصولات زراعتی که از زمین های زراعتی در افغانستان به دست می آید، به مصرف خود دهقانان خواهد رسید و قسمتی با استفاده از ماشین های که در شهرک های صنعتی وجود دارند، به محصولات مورد نیاز بازار تبدیل شده و به بازار فروش عرضه می گردند و قسمتی هم به گونه مستقیم وارد بازار شده و به فروش می رسند. شهرک های صنعتی در ولایات مختلف و به ویژه در هرات، میزبان شمار زیادی از کارکنانی است که در شرکت های مختلف این شهرک ها مصروف هستند.

دهقانان در فصل های مختلف مصروف زراعت و دهقانی بوده و محصولات مختلف را بدست می آورند و آن را به بازار عرضه می کنند که با این کار

شان، چرخش اقتصادی و چرخش پول را بین شهرها و دهات به وجود می آورد.

این چرخش از یک سونیمندی های غذایی مردم را برطرف می کند و از سوی دیگر، با فراهم سازی زمینه کار، پول مورد نیاز را برای افراد مهیا می سازد.

شرکت های تولیدکننده مواد غذایی و غیرغذایی در شهرک صنعتی، حامی دهقانان اند که از محصولات دهقانان استفاده می کنند و از این طریق، دهقانان به آن چه نیاز دارند میرسند و صاحبان شرکت های تولیدی به موادی که برای تولید محصولات صنعتی شان نیاز دارند، دسترسی پیدا می کنند.

این چرخه باعث جریان کار برای دهقانان و شرکت های صنعتی در داخل کشور می شود و کار و بار اقشار مختلف را رونق می دهد.

این کار باعث ایجاد و فراهم سازی زمینه کار برای شمار زیادی از اقشار کارگر جامعه شده و به رشد اقتصاد خانواده ها که منجر به رشد اقتصاد جامعه می شود، کمک می کند.

در حقیقت این چرخه اقتصادی، چرخه رسیدن به خودکفایی است، در صورتی که محصولات تولید شده در

این شهرک ها از سوی مردم استفاده شده و از تولیدات داخلی حمایت صورت گیرد، قدرت این چرخه بیشتر شده و شمار زیادتری را حمایت مالی و اقتصادی خواهد کرد.

از سوی هم، استفاده از تولیدات داخلی باعث می گردد تا محصولات خارجی کمتر وارد شده و صاحبان شرکت های تولیدی را وادار به توسعه کار و صنعت شان کرده و زمینه کار را برای شمار بیشتری از مردم فراهم سازد. کار و اشتغال از جمله نیازهای اساسی برای شهروندان کشور ما و جوامع بشری محسوب شده و در حقیقت باعث می شود تا نیازمندی های انسان ها از این طریق برآورده گردد. پس اهمیت استفاده از محصولات داخلی از آن جهت برای رسیدن به خودکفایی مهم و ارزشمند است که باعث ایجاد و فراهم سازی زمینه کار به کارگران شده و اقتصاد عمومی را افزایش میدهد و حمایت می کند.

در آستانه فصل بهار که محصولات زراعتی زیادی برداشت میشوند، بیایم و دهقان خود را حمایت کنیم تا از این طریق، گردش پول بیشتر شده و به اقتصاد همه ما تاثیر مثبت داشته باشد و نهایتاً به خودکفایی برسیم.

حفاظت از محیط زیست، مسئولیت همه گیست

نویسنده: شفیقه امیری

حفاظت از محیط زیست نیازمند کمک و مشارکت همه جانبه مردم است. و همه افراد جامعه زن، مرد و جوان و کهن سال این مسئولیت را باید بپذیریم و برای جلوگیری از تخریب محیط زیست تلاش کنیم. امروزه در همه کشورهای موضوع محیط زیست به یک امر چالش برانگیزی مبدل شده است. که همواره از سوی کشورهای پیشرفته در موردش اقداماتی صورت می گیرد.

اما این را هم باید گفت که همین کشورها که خود را حامیان محیط زیست میدانند با تولید کردن گازهای گلخانه‌ای، داشتن صنایع آلاینده و آزمایشهای سلاح های هسته‌ای نقش زیادی در تخریب و آلوده سازی محیط زیست دارند. با توجه به این مسایل می‌خواهم موضوع محیط زیست را با تمرکز برروی کشور خودمان {افغانستان} بحث نمایم.

اینکه تا چه اندازه دولت و ما شهروندان در قبال داشتن یک محیط زیست سالم تلاش میکنیم. و به عنوان یک شهروند وظیفه ما در پاک نگهداشتن محیط زیست چیست؟

افغانستان کشور کوهستانی است که مکان های تفریحی و سرسبز زیادی دارد. و همواره همه‌ی ما از این مکان ها به منظور تفریح، هوای تازه و رفع خستگی

از فاصله‌ای دور چشمانم به یک پدر قهرمانی افتاد، که با لباس نارنجی‌اش توجه من را به خود جلب کرد. کسی که خستگی و ضعف یک روز گرم در چهره‌اش موج میزد و با دستان مهربانش مصروف پاک کاری گوشه‌ای از شهر هرات بود. همینطور که من داشتم به سمتش نزدیک میشدم دیدم که با یک بوتل آب دستانش را شست و کنار سایه دیوار نشست. با این که زیاد گرسنه بنظر می‌رسید، یک نان برداشت و شروع به خوردن کرد. همان لحظه با خود گفتم: ما هر چقدر هم به اینها احترام بگذاریم، باز هم کم است. چون بجای اینکه حالا در خانه باشد و با خانواده اش غذا بخورد، اینجا به تنهایی آنهم کنار پیاده رو نشسته و غذا می‌خورد. و بجای این که در خانه‌اش استراحت کند، اینجا مصروف پاک کاری شهر است. همان شهری که همه ما در آن زندگی می‌کنیم و همه در قبالش مسئولیت داریم.

حفاظت از محیط زیست، به هر نوع برنامه ریزی و اقداماتی که برای نگهداری از محیط زیست صورت بگیرد، گفته می‌شود. اما اگر فکر می‌کنید که حفاظت از محیط زیست مسئولیت فعالان محیط زیست یا هم وظیفه دولت است اشتباه فکر می‌کنید چرا که این وظیفه‌ای همه ماست.

دیدن مینماییم. پس چه خوب است که در هنگام بازدید از چنین مکان‌ها مسئولیتی که در قبال حفظ محیط زیست داریم را به بهترین شکل آن انجام دهیم. یعنی زمانیکه برای تفریح می‌رویم از رفتارهای که سبب آلودگی محیط زیست میشوند پرهیز کنیم. و به عنوان یک فرد آگاه در جامعه برای کسانی که این موضوع را نمیدانند و یا بی توجهی میکنند یک الگو باشیم. اما متأسفانه تعدادی از شهروندان از زیر بار این مسئولیت شانه خالی میکنند و با حکاکی کردن اشکال و نوشتن اسامی بر روی درختان و آبدات تاریخی و انداختن کثافات و خوراکی‌ها بر روی طبیعت زیبا سبب تخریب محیط زیست می‌شوند. برای توجه به این مسائل خانواده اهمیت پیدا می‌کند زیرا در قدم اول توجه به محیط زیست باید در خانواده آموزش داده شود. چراکه عواملی چون تربیت و اخلاق، آموزش و پرورش و نداشتن آگاهی کافی تأثیر زیادی بر محیط زیست دارند. پس اگر یک خانواده از کودکی برای فرزند خود چگونگی برخورد با محیط را آموزش دهد در نتیجه فرزند مسئولیت پذیر به بار خواهد آمد و هیچگاه آسیبی به جامعه و محیط زیست نخواهد رساند.

از طرفی بیسوادی زنان نیز عامل مهمی است که میتواند تأثیر منفی بر محیط زیست وارد کند. به دلیل اینکه زنان عامل اصلی انتقال فرهنگ می‌باشند. و این کودکان هستند که از آغاز تولد شیوه‌ای فرهنگ، عادات، رفتار و کردار و ارتباط با دیگران را از مادرشان می‌آموزند. و اگر زنان در مورد حفظ و اهمیت محیط زیست آگاهی لازم را داشته باشند میتوانند این فرهنگ را به فرزندان خود منتقل سازند. پس در این قسمت لازم است برای آگاهی

افراد جامعه خصوصاً زنان در مورد محیط زیست برنامه ریزی‌های از سوی دولت و نهادها صورت گیرد. چراکه سواد و آگاهی مردم با حفظ محیط زیست ارتباط مستقیم دارد. و به هر اندازه که سطح آگاهی مردم افزایش یابد به همان اندازه رفتارهای که سبب تخریب محیط زیست میشود کاهش می‌یابد.

بطور کلی از راهکارهای ذیل برای داشتن یک محیط زیست سالم میتوان استفاده کرد. مردم و شهروندان باید در پاکی شهر مسئولیت پذیر باشند و با شهرداری همکاری کنند. فرهنگ شهری باید در بین مردم رواج پیدا کند. در مکاتب از صنف ابتدایی با استفاده از برنامه‌های آموزشی برای کودکان در مورد محیط زیست و اهمیت آن آگاهی لازم داده شود. آگاهی از طریق رسانه‌های جمعی توسط برنامه‌های اجتماعی برای بزرگسالان و برنامه‌های سرگرمی برای اطفال.

جمع کردن وسایط نقلیه فرسوده و کهنه از سطح شهر توسط دولت. چون وسایل نقلیه فرسوده با تولید دود سبب آلوده‌سازی محیط می‌شود.

گذاشتن سطل‌های زباله در نقاط مختلف شهر توسط دولت و رعایت کردن قوانین از سوی شهروندان.

اکثریت مکان‌ها با اینکه سطل زباله وجود دارد اما بازهم مردم زباله‌ها را در اطراف آن می‌اندازند.

ایجاد پارک‌های تفریحی بیشتر و غرس درختان در نقاط مختلف شهر.

در نتیجه باید گفت بیشترین مسئولیت در قسمت آگاهی دهی از محیط زیست، بر عهده نهادهای آموزشی، رسانه‌های جمعی، مدیریت شهری و بزرگان هر منطقه میباشد.

د اشغال خاتمه او د جهاد ثمره

احمد بسام

د اونی تبصره:

وروسته له شل کلنې درنې، ویاړمنې او تاریخ سازې مبارزې بالاخره زموږ مؤمن او مجاهد ولس د اشغال د خاتمې شاهد دی. د باگرام او نورو امریکایي اډو تخلیه او د بهرنیو عسکرو د انخلاء روان بهیر کومه تصادفي پېښه نه ده، بلکې تر شایې زموږ د مؤمن ولس د شل کلن جهاد، درنو قربانیو، جفاکشیو، حماسو او سخت ترین مقاومت ویاړمن داستان پروت دی.

د تاریخ په اوږدو کې چې هر ملت د خپلو مقدساتو او ارزښتونو د دفاع په لاره کې قربانی ورکړې، د خپل هیواد آزادي یې اخیستې او د خپل ځان او مال په قربانولو سره یې د خپلو معتقداتو د

ساتنې او ګټنې حق اداء کړی دی، نو بالاخره اخلاقاً د دې مستحق بلل کېږي چې باید د خپلې مبارزې ثمره او نتیجه هم ترلاسه کړي.

زموږ مسلمان ولس یو ځل د شوروي یرغلګرو په وړاندې مقدس جهاد ترسره کړه او د اسلامي نظام او خپلواکۍ لپاره یې درنې قربانۍ ورکړې. اوس یې دا دی یو ځل بیا د امریکایي اشغال په وړاندې د تاریخ نااندول ترینه مبارزه د الله تعالی په نصرت د بریا سرحد ته ورسوله. د دې جهادي مبارزو هدف لکه څنګه چې د هیواد آزادي وه دغه راز یې بل مهم هدف د افغان مؤمن ولس له باورونو سره سم د اسلامي نظام حاکمیت و. مګر لکه څنګه چې پخوا د شوروي یرغلګرو له

شکست وروسته هڅه وشوه چې زموږ مؤمن ولس د خپلواک اسلامي نظام ارمان ته ونه رسيږي او د جهاد ثمره ترې لوټ شوه. اوس یو ځل بیا هڅه کيږي چې زموږ د مؤمن او مجاهد ولس څخه د شل کلن جهاد ثمره لوټ شي او ولس په اصطلاح تېری تر اوبو تېر کړای شي.

د مقدس جهاد ثمره په اوبو لاهو او د خپل فساد او فتنو دوام ته به زمینه برابره کړي، باید په خپل ناسم دریځ له سره غور وکړي. دوی باید پوه شي چې د کومې ډلې یا خاص قشر په مقابل کې نه دي ولاړ، بلکې د ټول افغان ولس د مقدس ارمان په وړاندې یې سنگر نیولی دی.

که په هر قانون او هر معیار یې وارزوو، دا د افغانستان د مؤمن ولس حق دی چې د خپلې ویاړمنې شل کلنې مبارزې ثمره ترلاسه کړي. ولس د خپلواک اسلامي حکومت لپاره خورا درنه بیه پرې کړې ده. په دې لار کې یې درنې قربانۍ ورکړې دي. شهادتونه، هجرتونه، اسارتونو او ډول ډول مشقات یې ګاللي دي. د دې ټولو قربانیو خونېها او قیمت یوازې یو خپلواک اسلامي نظام کیدلای شي او بس.

د افغانستان اسلامي امارت د افغانانو لور مقدس ارمان ته په احترام سره همیشه هڅه کړې چې د خپلواک اسلامي نظام په وړاندې شته خنډونه له مخې لرې کړي. موږ د افغان ولس د اسلام غوښتنې او حریت طلبۍ داعیې ته نه یوازې احترام لرو، بلکې همدا موږ ټولې مبارزې نصب العین او هدف دی. د همدې لپاره اسلامي امارت تاسیس شوی، د همدې لپاره یې څو لسيزې مبارزه کړې ده او اوس یې هم د ټولو سیاسي او نظامي فعالیتونو اساس د خپلواک اسلامي نظام جوړول او د مجاهد ولس د هیلو پوره کول دی.

نو بیا هغه بهرني او داخلي اړخونه چې لا هم د افغان مؤمن ولس د اسلام غوښتنې د داعیې په وړاندې خنډونه ایجادوي. د ولس ارمانونو ته په سپکه ګوري او فکر کوي چې یو ځل بیا به

تقویت اعتماد میان ملت و حکومت با گفت‌وگوی رودرروی مسئولین با مردم

نویسنده: عبدالرحمان سلطانی

اقدامات و تصمیمات خود را به صورت شفاف و قابل فهم به مردم اعلام کند و ملت نیز باید دسترسی به اطلاعات و داده‌های مورد نیاز خود را داشته باشد. این امر به وضوح و شفافیت در اقدامات و سیاست‌های حکومت کمک می‌کند و اعتماد میان حکومت و ملت را تقویت می‌کند.

حکومت باید به مسئولیت‌پذیری و حساب‌پذیری در قبال عملکرد و اقدامات خود توجه کند. این شامل ارائه گزارش‌های شفاف و عمومی درباره عملکرد، استفاده از منابع عمومی و پاسخگویی به مردم در قبال سوالات و انتقادات است. همچنین، ایجاد سیستم‌های نظارتی مستقل و ارزیابی عملکرد حکومت نیز می‌تواند

حکومت‌ها، نهادهای حقوقی اند که از میان مردم جامعه شکل گرفته و بخاطر تحقق عدالت، اجرای برنامه‌های عام المنفعه، ارائه خدمات، دفاع از تمامیت ارضی و ارزش‌های همه‌گانی و موارد بیشمار از این قبیل، عمده‌ترین فعالیت‌های حکومت به حساب می‌آیند.

اعتماد میان حکومت و ملت اساسی‌ترین عامل در پایداری و توسعه یک جامعه است. وجود اعتماد میان این دو عامل، منجر به همکاری و تعامل مثبت در سطوح مختلف اجتماعی و سیاسی می‌شود.

یکی از اصلی‌ترین عوامل تقویت اعتماد، شفافیت و شناخت بین حکومت و ملت است. حکومت باید

به تقویت اعتماد میان حکومت و ملت کمک کند.

در عصر کنونی، با توجه به پیشرفت تکنالوژی و بخصوص موضوع اطلاعات و ارتباطات، گزارش دهی و گفت‌وگوی مستقیم با مردم، راه‌های اند برای پاسخگویی به سوال‌های مردم و استحکام اعتماد میان ملت و حکومت که از سوی مسئولین در مناطق مختلف، عملی می‌گردد.

امارت اسلامی افغانستان نیز با درک اهمیت روابط احسن میان ملت و حکومت، نشست‌های مسئولین حکومتی و مردم به گونه مستقیم و رودررو برگزار می‌کند.

این دیدارها برعلاوه نشست‌های خصوصی که در ادارات صورت می‌گیرد، در ولایات کشور راه اندازی می‌شود. شکی نیست که امروزه مردم نیاز به اطلاعات دارند تا به مسئولان در حکومت شان اعتماد کنند و این اعتماد حیاتی است، زیرا حامیان اصلی حکومت، مردم اند و رضایت مردم از کارکرد مسئولین حکومتی، رضایت آنان را از حمایت و بودن در کنار حکومت تامین می‌نماید.

بخاطر تقویت همکاری میان مردم و حکومت و بهسازی اعتماد بین ملت و حکومت، مسئولین امور بر آن هستند

تا گفت‌وگوهای رودررو را برگزار و دیدگاه‌های مختلف را بشنوند و درباره مشکلات مردم، بیشتر آگاه شوند تا طرح و پالیسی منظم، مناسب و دقیق برای برطرف شدن مشکلات و نیازمندی‌های مردم، روی دست گرفته شود.

افزایش برنامه‌های توسعه ای و راه اندازی پروگرام‌های انکشافی در مناطق مختلف کشور، از همین طریق هماهنگی شده و با شنیدن خواست‌های مردم، مسئولین توانستند به نیازهای آنان پی ببرند و در تلاش برای برطرف کردن مشکلات شان شوند. حکومتداری خوب، با شنیدن خواسته‌های مردم و توجه به نیازهای آنان، تامین خواهد شد و گردهمایی مردمی، ملت آسوده و نظام مسئول، نمونه ای از این چنین حکومت داری است.

افغانستان به حکومت داری خوب نیاز دارد، زیرا باید به توسعه دست یابد و راه دست یافتن به توسعه، اعتماد و همکاری میان حکومت و ملت می‌باشد.

خوشبختانه مردم افغانستان بخاطر مشکلاتی که دیده اند، بخاطر دست یافتن به رفاه و امنیت دوامدار، با حکومت همکاری اند و می‌خواهند که کسی برای شان کاری کند تا زنده گی آرام شان را ادامه دهند.

مشکلات زوج های جوان بعد از سپری کردن یک سال چرا افزایش یافته و در موارد زیادی به طلاق ختم می شود؟

نویسنده: احمدالله جلالی

امروزه روابط بسیار سریع شکل می گیرند و به همان سرعت ختم می شوند. روابط انواع مختلف دارند و در این مبحث می خواهیم راجع به رابطه زناشویی که امروزه جوانان به سرعت در پی عقد آن هستند، و به همان سرعت نیز به پایان می رسد. در اینجا بعضی از دلایل عمده که باعث به پایان رسیدن سریع ازدواج می گردد را مورد بررسی قرار می دهیم. مشکلات زناشویی برای زوج های جوان پس از گذشت یک سال ممکن است به دلایل مختلفی بازگردانده شود. برخی از این دلایل ممکن است شامل موارد زیر باشد:

تطبیق نیازها و انتظارات: زمانی که زوج های جوان برای مدت طولانی تری با یکدیگر زندگی می کنند، ممکن است نیازها، انتظارات، و ارزش هایشان تغییر کنند. این تطبیق ممکن است به تنش در روابط آنها منجر شود. در واقع بسیاری از جوان ها قبل از ازدواج قول های به همسرشان می دهند که از توان برآورده ساختن آن نیستند. این باعث می شود که خانم شان بعد از انتظارات زیادی که به خواسته خود نمی رسد شروع به بهانه جویی می کند و احساس می کند که با فرد مناسبی ازدواج نکرده و نیاز های آن برآورده نمی شود.

مسائل مالی: مشکلات مالی می تواند یکی از عوامل مهمی باشد که به افزایش مشکلات زناشویی در بین زوج های جوان منجر می شود. فشارهای مالی می تواند به تنش در روابط آنها اضافه کرده و راه حل های منطقی را

برای آینده مشترک آنها مشکل کند. معمولاً پسر ها مصارف پولی هنگفت را در جوامع برای ازدواج کردن متقبل می شوند. بعد از ازدواج و گذشت زمان این خود به بهانه جدی برای قطع رابطه زناشویی می شود.

عدم توانایی در مدیریت زمان: زندگی فشرده و ماجراجویانه زوج های جوان ممکن است به عدم توانایی آنها در مدیریت زمان و اختصاص وقت کافی به یکدیگر منجر شود. دیگر عدم مدیریت درست زمان است که پسر ها سعی می کنند کار بیشتری انجام دهند که کسب درآمد بیشتر کنند که شاید زندگی شان بهتر شود و اما در این زمان وقت را از دست می دهند که باهم باشند و باهم وقت بگذرانند. این خود به یک مشکل جدی تبدیل می شود که باعث قطع روابط می گردد.

فشارهای اجتماعی:

فشارهای اجتماعی نظیر تصویرهای

منتقدانه از زندگی زناشویی، انتظارهای جامعه، و تأثیر دیگران می‌توانند بر روابط زناشویی زوج‌های جوان تأثیر بگذارند. بعضی دیدگاه‌ها از زندگی زناشویی نیز باعث طلاق می‌گردد که از این جمله می‌توان گفت در جوامع جهان سوم به نظرات زن‌ها اهمیت داده نمی‌شود.

مهم است که زوجان جوان با مواجهه با چالش‌های مشترک زندگی زناشویی، از مهارت‌های ارتباطی، مدیریت تنش، و حل مسائل برای ادامه زندگی مشترک خود بهره‌مند گردند.

کمبود تجربه: زوجان جوان ممکن است به دلیل کمبود تجربه در مدیریت روابط و مسائل زناشویی، با مشکلات بیشتری مواجه شوند. بلی، اکثر افراد فکر می‌کنند زندگی زناشویی آن‌گونه که در فیلم و سریال‌ها می‌بینند آسان است. اما آنها تجربه ندارند و نمی‌دانند که به این ساده‌گی که در فیلم‌ها می‌بینند نیست و روابط زناشویی دارای مشکلات بسیار زیاد می‌باشد. که باید با آن مشکلات مبارزه کرد و روابط خود را قوی ساخت.

تغییرات در زندگی: تغییرات در شرایط زندگی مثل تغییر شغل، مهاجرت، یا مسائل سلامتی ممکن است به عنوان عواملی موثر در افزایش مشکلات زناشویی این زوج‌های جوان عمل کنند. عوامل متعدد دیگری وجود دارد که باعث طلاق‌های زودرس در بین زوج‌های جوان می‌گردد. از جمله می‌توان گفت که تغییر مکان یکی از دلایل عمده می‌باشد وقتی که پسر

ها مسافرت می‌کنند و از محیط غیر محیط خودشان روابط زناشویی را برقرار می‌کنند بی‌خبر از اینکه با فرد که رابطه دارند دارای فرهنگ متفاوت است و ممکن است که با فرهنگ و محیط و زندگی این پسر سازش نداشته باشد. پیشنهاد می‌شود که زوج‌های جوان به توانایی‌های ارتباطی، مدیریت تنش، و حل مسائل خود بپردازند. همچنین، درخواست کمک از مشاوران خانواده یا مشاوران زناشویی می‌تواند به آنها کمک کند تا با چالش‌های زندگی زناشویی به بهترین شکل ممکن مقابله کنند.

همچنین، ممکن است بررسی دقیق‌تر علل مشکلات مشترک زناشویی و ایجاد روش‌های موثر برای مدیریت این مشکلات بتواند بسیار مفید باشد. به عنوان مثال، ایجاد تعهد به ارتباط با یکدیگر، توانایی درک نیازها و مشکلات همسر، و ایجاد راه‌حل‌های مشترک می‌تواند به عنوان گام‌های اولیه برای اصلاح و بهبود روابط زناشویی مورد استفاده قرار گیرند.

درک عمیق‌تر از دیدگاه همسر و تلاش برای حل مسائل در یک فضای باز و صادقانه می‌تواند به تقویت ارتباطات زناشویی کمک کند. همچنین، شرکت در کلاس‌ها یا جلسات مشاوره زناشویی نیز می‌تواند به زوج‌های جوان کمک کند تا مهارت‌های لازم برای مدیریت موثر روابط زناشویی را یاد بگیرند.

در نهایت، تصمیم به ادامه یا پایان دادن به رابطه بستگی به موقعیت و شرایط خاص هر زوج دارد و باید با دقت مورد بررسی قرار گیرد.

۲۶ دلو، یادآور اتحاد، شجاعت و همدلی افغان‌ها است

نویسنده: جاوید رحیمی

۲۶ دلو، سالروز شکست و خروج ارتش جماهیر شوروی سابق از کشور عزیز ما افغانستان است که در خود حرف‌های بیشماری نهفته دارد. خیلی از مردم ما، آن روزها و آن خاطره‌ها را به یاد دارند که چگونه بر مردم ما ظلم شد و آنان چطور در برابر ظلم و استبداد ایستاده‌گی کردند. از متضرر شدن افغان‌ها تا بیرون راندن متجاوزان، رویدادهای اندک‌خیزی از نسل امروز افغانستان عزیز، آن را به یاد دارند و تجربه‌های تلخ و شیرینی از آن دوران دارند. مردم مسلمان افغانستان، پس از سال‌ها مبارزه در برابر متجاوزان، توانستند نیروهای مسلح شوروی که یکی از نیروهای قوی و مسلح جهان به شمار می‌رفت را با دستان خالی اما با نیروی ایمان شکست دهند. چنان‌که انگلیس‌ها و در آخرین مورد، آمریکا و ناتو را شکست دادند، با قوت ایمان و اخلاصی که داشتند، در برابر هر نوع ظلمی قیام نمودند. آن چه مردم ما را قوت داد تا در برابر ظلم و استبداد ایستاده‌گی کنند، اتحاد و همدلی بین افغان‌ها، بود که آنان را قوت بخشید تا در مقابل ابرقدرت‌ها بایستند و از نوامیس ملی و ارزش‌های

اسلامی حفاظت و پاسداری نمایند. شجاعت مردم افغانستان که در برابر تانک و طیاره نیروی مسلح شوروی ایستادند و باعث شکست آن شدند، قابل قدر و یادآوری است و به نوبه خود، کم نظیر می باشد.

مردم افغانستان نه تنها در برابر نیروی اتحاد جماهیر شوروی بلکه در برابر بریتانیا و نیروهای غربی به رهبری آمریکا نیز ایستادند و از نوامیس ملی شان دفاع کردند.

اگر پای درد دل کسانی که آن دوره حضور نیروهای متجاوز شوروی را تجربه کرده اند، بنشینیم؛ درخواستیم یافت که آن زمان افغان ها با چه مشکلاتی مواجه بودند و چه ظلمی علیه شان جریان داشت.

بلی! ظلم و خیانت به ارزش های ملی مردم افغانستان، واکنش آنان را در پی داشت و با شکست قدرت های نظامی جهان به همراه بود.

نیروهای متجاوز هر ظلمی را که می خواستند، بر مردم ما دریغ نکردند و از هر وسیله ای برای کشتن و ضربه رساندن به مردم افغانستان استفاده کردند.

چنان که گفته اند؛ چراغ ظلم ظالم تا دم محشر نمی سوزد، شوروی و کشورهای غربی فکر کردند که می

توانند با ظلم و اشغالگری، مردم افغانستان را نابود کنند.

اشغالگران نه بر کودکان رحم کردند، نه زنان را مورد احترام قرار دادند و نه به حقوق بشر اهمیت دادند، هر جا که امکان داشت، با استفاده از توپ و طیاره بر مردم بی گناه و افراد ملکی حمله می کردند و مناطق و خانه های مردم را ویران می کردند.

در چنین شرایطی، ملت مسلمان و غیور افغانستان دست روی دست ننشسته و با دادن جان، سرمایه و اولاد شان، از وطن خود دفاع کرده و اتحاد جماهیر شوروی و دیگر اشغالگران را شکست دادند.

۲۶ دلو از آن جهت دارای اهمیت است که مردم عزیز ما با قرار گرفتن در کنار هم و با اتحاد و همدلی، به همدیگر نیرو بخشیدند و همدیگر را روحیه دادند تا در برابر مشکلات مقاوم شده نیروهای متجاوز را شکست دهند.

این روز ارزش آن را دارد که گرامی داشت شود تا نسل های آینده بدانند که پدران شان با اتحاد و همدلی، از گوشه و کنار افغانستان بلند شدند و متجاوزان را در جهان روسیاه کردند و افغانستان عزیز را سربلند ساختند.

بخش نسیم سلامتی

هوای خانه را چگونه پاک و سالم نگهداریم؟

تهیه کننده: محمد نیک خواه

پاک نگهداشتن هوای خانه مهم است، زیرا هوای پاک و تمیز در خانه به سلامتی و راحتی اعضای خانواده کمک می کند.

از آن جا که بیشتر اوقات یک فرد ممکن است در خانه اش سپری شود، نیاز است تا کارهای بخاطر سالم نگهداشتن هوای خانه و مناسب ساختن آن، انجام داد.

در زیر چند راه برای پاک نگهداشتن هوای خانه بیان می شود.

تهویه مناسب: مطمئن باید شد که خانه دارای سیستم تهویه مناسب می باشد. استفاده از سیستم تهویه مطبوع، برطرف کردن نقصان در سیستم تهویه خانه و باز کردن پنجره ها و درها برای تهویه هوا می توانند به تهویه مناسب و پاک نگهداشتن هوای خانه کمک کنند.

استفاده از فیلتر هوا: استفاده از فیلترهای هوای پنجره، هواپیما یا سیستم تهویه مطبوع می تواند در خارج کردن ذرات معلق در هوا و آلاینده ها کمک کند. فیلترها می توانند ذرات خاک، گرد و غبار، گرده گل و آلاینده های دیگر را در هوا جذب کنند و از ورود آنها به داخل خانه جلوگیری کنند.

حفظ تمیزی: حفظ تمیزی در داخل

خانه می تواند به پاک نگهداشتن هوا کمک کند. روزانه برخی از فعالیت ها مانند جارو کشی، تمیز کردن سطوح و تهویه منظم اتاق ها می تواند از ورود ذرات و آلاینده ها به هوا جلوگیری کند. استفاده از گیاهان: استفاده از گیاهان در داخل خانه می تواند به پاک نگهداشتن هوا کمک کند. برخی از گیاهان دارای خاصیت تصفیه کنندگی هوا هستند و می توانند آلاینده های هوا را جذب کنند. به عنوان مثال، گیاهانی مانند آلوئه ورا، سانسوریا و بوستون فرن تصفیه کننده های هوا هستند.

مدیریت رطوبت: مدیریت رطوبت در خانه نیز به پاک نگهداشتن هوا کمک می کند. رطوبت زیاد می تواند باعث رشد قارچ و میکروب ها شود و به کیفیت هوا آسیب برساند. استفاده از دستگاه های خشک کننده هوا، استفاده از تهویه مناسب بازایی حرارت و استفاده از گرمایش برای مدیریت رطوبت مفید می باشند.

از آن جا که سلامتی ما وابسته به سلامتی محیط خانواده است، باید بکوشیم تا هوای خانه ما سالم باشد تا هم از لحاظ روحی بتوانیم خود را حمایت کنیم و هم از لحاظ صحتی، به وضعیت مطلوب و مناسب برسیم.

اهمیت پاک نگهداری هوای خانه:

پاک نگهداری هوای خانه یکی از اصولی‌ترین و مهم‌ترین مسائل صحتی و موثر در سلامتی انسان است که باید به آن توجه کرد.

هوای تمیز و سالم در خانه، نقش بسیار مهمی در حفظ سلامتی و راحتی اعضای خانواده دارد.

هوای پاک و تمیز در خانه از اهمیت بسیار زیادی برای حفظ سلامتی افراد خانواده برخوردار است. در هوای کثیف و آلوده، میکروب‌ها، ویروس‌ها و ذرات آلرژی‌زا می‌توانند به راحتی منتقل شوند و بیماری‌ها و عفونت‌ها را به دنبال داشته باشند. با تهویه درست و پاک نگهداری هوا، احتمال ابتلا به بیماری‌ها به شدت کاهش می‌یابد.

کاهش آلرژی‌ها: هوای ناخوشایند و آلوده می‌تواند عوارض حساسیتی و آلرژی‌ها را افزایش دهد. ذرات معلق در هوا و آلرژن‌ها می‌توانند به راحتی در هوای داخلی خانه حاضر شوند و بر روی سطوح قرار بگیرند. با پاک نگهداشتن هوا و تهویه درست، احتمال بروز آلرژی‌ها و عوارض حساسیتی به شدت کاهش می‌یابد.

افزایش راحتی و آرامش: هوای تمیز و پاک در خانه به راحتی تنفس کردن و احساس آرامش و راحتی را به همراه دارد. هوای آلوده می‌تواند موجب عدم تهویه مناسب و ایجاد احساس دمیدن هوای سنگین و کثیف شود. با پاک نگهداشتن هوا و تهویه درست، احساس خستگی و سردرد به شدت کاهش می‌یابد و راحتی در زندگی روزمره بهبود

می‌یابد.

حفظ کیفیت خواب: هوای تمیز و پاک در خانه می‌تواند بهبود کیفیت خواب را تضمین کند. هوای آلوده می‌تواند باعث ایجاد مشکلات در خواب، مانند سردرد، خارش، سرفه و عطسه شود. با پاک نگهداشتن هوا و ایجاد تهویه مناسب، کیفیت خواب بهبود می‌یابد و احساس استراحت و تازگی در صبح را تجربه می‌کنید.

حفظ کیفیت محیط: هوای پاک و تمیز در خانه می‌تواند کیفیت محیط را بهبود بخشد. هوای آلوده می‌تواند باعث ایجاد بوهای ناخوشایند و نامناسب شود. با پاک نگهداشتن هوا و از بین بردن ذرات آلوده، محیط زندگی شما تمیزتر و بهتر خواهد بود.

کاهش رطوبت: هوای آلوده و غیرتمیز می‌تواند رطوبت را در خانه افزایش دهد. رطوبت بالا می‌تواند باعث رشد قارچ‌ها و باکتری‌ها شده و به وجود مشکلات سلامتی مانند آسم و التهاب منجر شود بیشتر کند. با پاک نگهداری هوا و کاهش رطوبت، محیط زندگی شما خشکتر و بهتر خواهد بود.

صرفه جویی در انرژی: هوای پاک و تمیز در خانه می‌تواند به صرفه جویی در مصرف انرژی کمک کند. هوای آلوده و غیرتمیز می‌تواند باعث کاهش کارایی سیستم‌های گرمایش و خنک‌کننده شود و با پاک نگهداری هوا و تهویه مناسب، مصرف انرژی کاهش یافته و هزینه‌های مربوط به انرژی نیز کاهش می‌یابد.

وقایه بهتر از تدای؛

وقایه فردی در برابر بیماری‌های ساری، حفاظت جامعه از بحران‌های صحتی است

گردآورنده: عبدالله هروی

«وقایه بهتر از تدای»، موضوعی که از قدیم در فرهنگ اصطلاحی‌ها مورد استفاده قرار گرفته و به همه ما آشنا است؛ از آن جا سرچشمه میگیرد. برخی از مشکلات صحتی از جمله بیماری‌های ساری می‌توانند با وقایه و پیشگیری مناسب، قابل کاهش یا جلوگیری باشند.

از آن جا که وقایه می‌تواند ارزان باشد، تدای بیماری‌ها هزینه‌های قابل توجهی را به دنبال دارد. از هزینه‌های طبی و دواها تا هزینه‌های مربوط به بستری شدن در شفاخانه و درمان طولانی مدت، همه اینها منجر میشود به بار مالی برای فرد و جامعه تحمیل نماید. با انجام فعالیت‌های وقایه و جلوگیری از بروز بیماری‌ها، می‌توان هزینه‌های این تدای‌ها را به شدت کاهش داد.

بهبود کیفیت زندگی افراد، یکی از اهداف اصلی هر سیستم صحتی است. با انجام فعالیت‌های وقایه، می‌توان از بروز بیماری‌ها جلوگیری کرده و افراد را از درد و عذاب بیماری‌ها و تدای‌های طولانی مدت نجات داد. افراد سالمتر، بهترین فرصت برای تجربه لذت‌های زندگی و تحقق اهداف شخصی و اجتماعی را دارند.

البته، در برخی موارد، تدای ضروری است و نمی‌توان به طور کامل از آن صرف نظر کرد. اما ترکیب موثری از تدای و وقایه می‌تواند بهبودی بیشتری

را به جامعه برساند. با انجام فعالیت‌های وقایه، می‌توان بروز بیماری‌ها را کم و نیاز به تدای را در ابتدا کاهش داد. همچنین، بعد از تدای، انجام فعالیت‌های وقایه می‌تواند از بروز مجدد بیماری‌ها جلوگیری کند.

خوشبختانه در جوامع اسلامی، از آن جا که نظافت از اهمیت زیادی برخوردار است، کمتر مسلمانان به بیماری مبتلا می‌شوند اما با آن هم، نیاز است که بیشتر متوجه سلامتی خود باشیم.

نظافت، از جمله ارزش‌های مهم جوامع به خصوص جوامع اسلامی است که دین مقدس اسلام بر رعایت فردی و اجتماعی آن تاکید کرده و روزانه، آغاز روز اش با وضوء و شستن اعضای بدن آغاز می‌کند و اکثر مسلمانان، با وضوء گرفتن برای نماز خفتن و ادای نماز، یعنی با شستن برخی از اعضای حساس بدن شان، به استقبال خواب می‌روند. از وضوء گرفتن چند دفعه ای در روز که باعث رعایت نظافت فردی می‌شود تا پاک نگهداری محیط زیست، همه تاکیداتی که در آموزه‌های دین اسلام صورت گرفته، نشان دهنده اهمیت نظافت فردی و اجتماعی است.

جهان امروز به دلیل رشد وسایل حمل و نقل، به یک قریه کوچک می‌ماند که هر فرد سفر ده روزه در گذشته‌ها و با استفاده از حیوانات را در حال حاضر با استفاده از وسایل حمل و نقل، به مدت حد اکثر دو ساعت طی می‌کند.

این سهولت بر علاوه این که باعث صرفه جویی در زمان و رسیدن زودتر به هدف می شود، بخش صحت جهانی را در صورتی که متوجه پاکی وجود و محیط خود نباشیم، مضرر می سازد. انتشار ویروس های گوناگون طی سال های اخیر این را ثابت ساخت که تکنالوژی نوین و پیشرفته نیز در برخی موارد قادر نخواهند بود که جلو انتشار امراض گوناگون به ویژه امراض ساری را بگیرد.

با تغییر وضعیت و پیشرفت های موجود، ما نیز باید خود را هماهنگ کنیم و از راه های استفاده نماییم که امنیت صحت ما را تقویت کند.

یکی از بهترین راه کارها که هم در فرهنگ ما پسندیده است و هم در آموزه های دینی ما بر آن تاکید شده، رعایت نظافت شخصی و محیطی است.

در ادبیات و گفتار عامیانه خود نیز داریم که گفته، «وقایه بهتر از تداوی است»، رعایت نظافت شخصی و حفظ الصحه فردی، در حقیقت وقایه است که فرد در نظر گرفته است.

کارشناسان صحت می گویند که عامل شیوع بیماری ساری، حشراتی چون مگس، پشه و مواردی از این قبیل اند که معمولا در مناطق و محلات ناپاک و مملو از کثافات رشد و نمو می کنند.

تداوی خاصی برای بیماری های ساری چون کرونا، تب خون دهنده، پولیو و اقسام آن وجود ندارد و داکتران فقط وقایه را پیشنهاد می کنند.

بخاطر این که امراض ساری مثل کرونا و بیماری تب دینگی را کنترل کنیم، رعایت نکات صحتی و حفظ الصحه شخصی از مهمترین راه ها و کارهای

است که می توانیم انجام دهیم. ما مسئولیت داریم که محیط خود را پاک نگهداریم و به نظافت فردی خود توجه کنیم تا هم خود و هم جامعه و هم جهان را از مواجه شدن با بیماری های ساری نجات دهیم.

از همه مهمتر در این هوایی که رو به گرمی به پیش می رود، پاک کاری آبروهای مقابل خانه ها است که در صورت پاک نشدن، آبروها بند شده و انواع اشغال در آن جای میگیرند و باعث مهیا شدن زمینه برای رشد و نمو امراض گوناگون و انتقال آن به انسان ها میگردند.

اگر به گونه درست از توصیه های طبی پیروی کنیم، خود را وقایه کرده و از هزینه نمودن به خاطر سلامتی، جلوگیری کرده ایم.

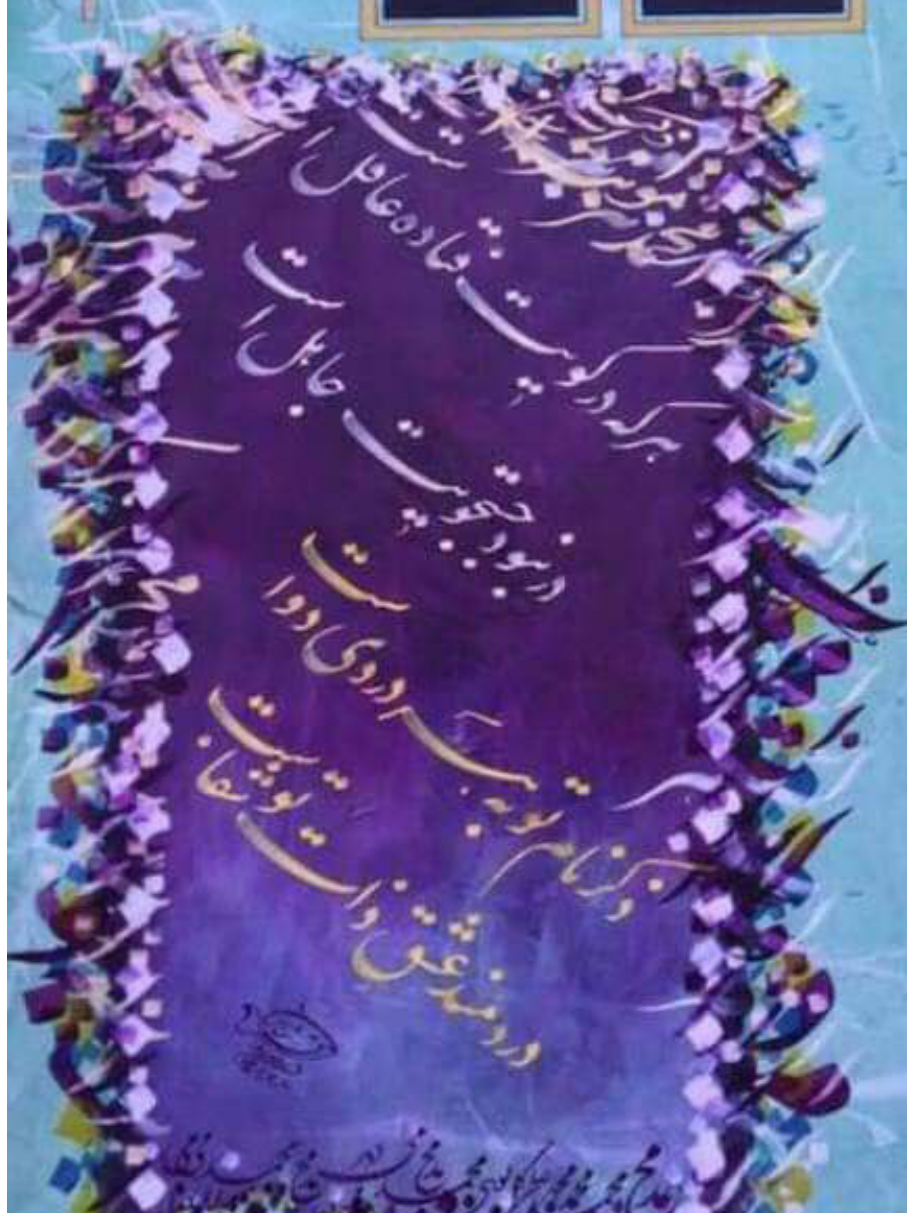
مسئولیت هر فرد است که بخاطر نجات جامعه از دچار شدن با بحران صحتی، تلاش کند و دست به کار شود. به طور مثال واکسین کردن اطفال زیر سن ۵ سال، یکی از موارد مهمی است که بدن کودکان را در برابر انواع و اقسام بیماری ها وقایه می کند.

ما باید تلاش کنیم تا مسئولیت خود را در برابر کودکانی که توانایی تشخیص خوبی و بدی را ندارند، انجام دهیم. کودکان را باید به خاطر گرفتن واکسین، به نزدیک ترین مرکز صحتی ببریم و با تیم های تطبیق کننده واکسین همکاری نماییم.

و یا اگر سرما خورده هستیم، خود را از دیگران دور سازیم و تلاش نماییم که بیماری ما به دیگران سرایت نکند.

اثر: احمد ضیاء حق شناس
ابعاد اثر: ۷۰/۱۰۰

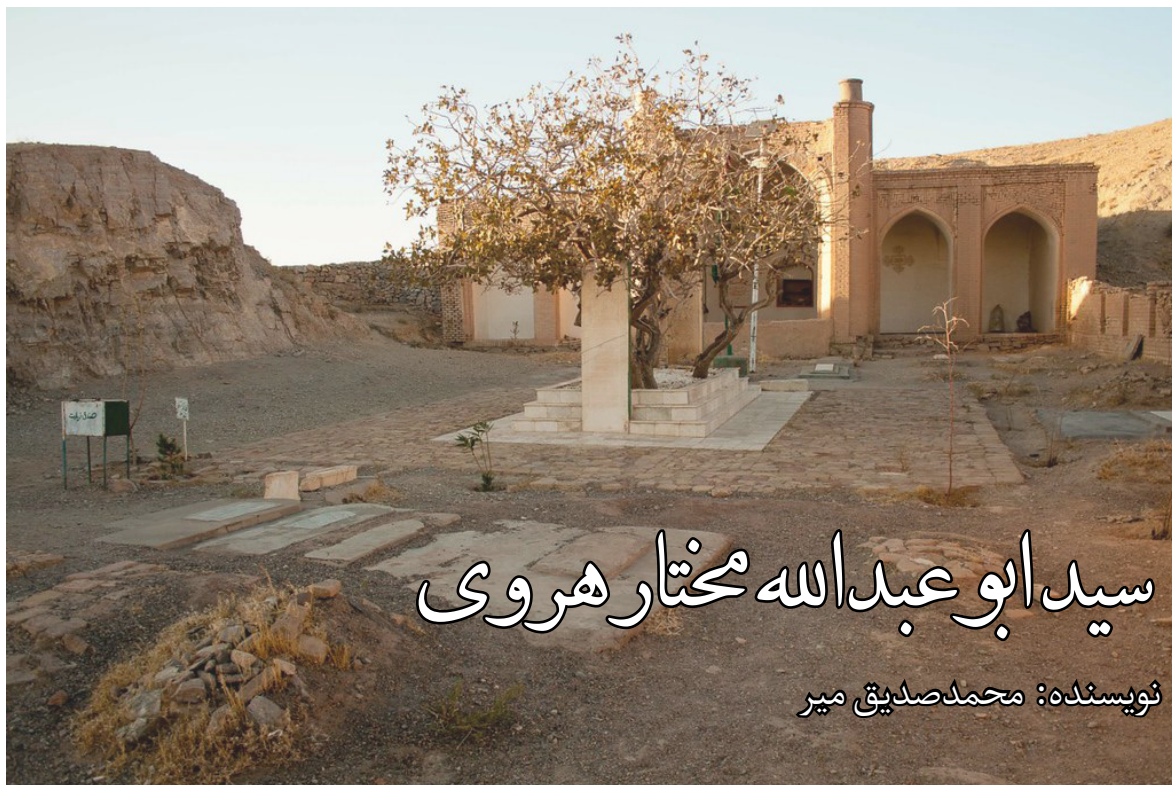
بخش شعر، ادب و عرفان

حکایت

مردم آزاری را حکایت کنند که سنگی بر سر صالحی زد. درویش را مجال انتقام نبود. سنگ را نگاه می داشت تا زمانی که ملک را بر آن لشکری خشم آمد و در چاه کرد. درویش اندر آمد و سنگ در سرش کوفت. گفتا: تو کیستی و مرا این سنگ چرا زدی؟ گفت: من فلانم و این همان سنگ است که در فلان تاریخ بر سر من زدی. گفت: چندین روزگار کجا بودی؟ گفت: از جاهت اندیشه می کردم، اکنون که در چاهت دیدم فرصت غنیمت دانستم.

ناسزایی را که بینی بخت یار
عاقلان تسلیم کردند اختیار
چون نداری ناخن درند تیز
باددان آن به که کمر گیری ستیز
هر که با پولاد باز و پنجه کرد
ساعد سیمین خود را رنجه کرد
باش تا دستش بیند در روزگار
پس به کام دوستان مغزش بر آر

گلستان سعدی

سید ابو عبدالله مختار هروی

نویسنده: محمد صدیق میر

و سپهسالاران این خطه عزیز است که مردم هرات او را به حیث قائد ملی خویش برگزیده بودند. قارن در اوایل اسلام در دامنه کوه مختار بند و ذخیره آبی ساخت که شماری از قریه جات سمت غرب هرات از جمله جبریل و اسحاق سلیمان و جاهای دیگر را سیر آب می کرد. سر چشمه بند قارن سلسله کوه هایی است که به دهنه مشهور دو برادران سرازیر شده و رود قارن را تشکیل می دهد. بند قارن عمدتاً در ایام زمستان که فضل بارش و برف است پر از آب شده و سمت قریه جات متذکره سرازیر میشود و در نهایت به کار تبار یا کاربار وصل میشود. از این رود معروف صدها هست که خبری نیست و بدست ویرانی سپرده شده است و

سید ابو عبدالله محمد بن احمد مختار هروی، یکتن از مشاهیر بزرگ و مشایخ با فضل قبت الاسلام هرات است.

از تاریخ تولد این بزرگ مرد، معلومات چندانی در کف نیست، اما شیخ الاسلام هرات، حضرت خواجه عبدالله انصاری هروی، در نفحات الانس خویش اینگونه نوشته اند: که در لوح آرامگاه سید ابو عبدالله مختار هروی ثبت است که به سنه سبع و سبعین و مآتین (۲۷۷ هـ) از دنیا رفته است.

آرامگاه سید ابو عبدالله محمد بن احمد مختار هروی واقع است در انتهای بخش شمالی خیابان و آن جای که به کوه معروف مختار و بند مشهور قارن می پیوندد، درست در دامن کوه. و اما قارن کیست؟ قارن یکتن از دلاور مردان

تنها در قسمتی از کوه مختار حفره ای معلوم باقی مانده و بس.

سید ابو عبدالله مختار هروی در علم صورت و معنی تسلط کامل داشت و در علم طریقت مقام عالی و شامخی داشت. از ایشان کرامات زیاد به ظهور رسیده، مردم و ارادتمندان از آن فیض ها دیده اند. سید در عصر طاهریان و صفاریان هم دوره بود و مریدان بی شماری در گردش حلقه زده بودند.

مردم و مریدان شیخ بزرگوار سید ابو عبدالله مختار هروی هم در زمان حیات با برکت و هم بعد از رحلت شان از دربار فیض آثار شان به اذن الله متعال و برکات مستمر و روشن دیده اند. آرامگاه سید مختار هروی، که در پوزه کوهی که مشرف به خیابان و رود قارن است مشهور و هویدا است و همه روزه شمار زیادی از زائرین به زیارت این شیخ بزرگوار میروند.

از آن مختار آمد سیر مختار که عیش نقد می بخشد خیالش در زمان اعلیحضرت محمد ظاهر شاه (۱۳۱۳/۱۳۵۲ ش) هراتیان در ایام بهار که فصل گل و سبزه و ریحان و تروتازه گی بود، به دامنه کوه سید عبدالله مختار میرفتند و لختی دور از مشغله ها و گرفتاریهای زندگی به شادی و سرور می پرداختند. دوکانداران میوه های خشکبار و سماور چیان، سماور های خویش را با چاینگ های چینی

سرخ و سبز برای روز های متوالی در آن سامان جهت ارایه خدمت پهن می کردند. و مردم هم با شور اشتیاق بعضی ها چاینگ چای سبز با نقل پسته گی می خوردند و بعضاً هم هنگام برگشتن بخانه از میوه جات خشک بار که شامل پسته و خسته، کشمش های سبز شوندی خانی و نخود کف میشد، دستمال های ابریشمین خویش پر می کردند و بخانه خود برای اعضای خانوار می بردند. منطقه سید عبدالله مختار هروی یکی از تفرجگاه هایی بود که هراتیان در ایام بهار به آن به شادی و میله می پرداختند.

در سمت شمال آرامگاه سید ابو عبدالله مختار هروی، در زمان شاه سلطان حسین بایقرا که از جمله مقتدرترین شاهان سلسله درخشان امپراتوری تیموریان هرات بود، خانقاه و بنای نفیس بطرز سنت معماری اسیل هرات ساخته شد. این بنای نفیس صدهای متوالی استوار و پا بر جا بود. اما نسبت به گذر صدهای متوالی مندرس شده و بار بار مرمت و ترمیم اساسی گردید. و آخرین باری که آرامگاه شیخ بزرگوار هرات مرمت شد در سال ۱۳۸۲ ش بود که توسط مدیریت حفظ و ترمیم ابدات تاریخی هرات به منصفه اجرا گذاشته شد. و راه پله های سمتی که دارد آرامگاه و

مدفون گشت. شهاب الدین هروی
به مناسبت این واقعه رباعی بدین
مضمون دارد:

چون کرد به تیغ جان تان چرخ فلک
از لوح زمانه نام میرک را حک
گفتم که حساب سال این واقعه
چیست
دل گفت که (قتل بندگان میرک)
خواجه ضیاء الدین میر، نیز نسبت
این واقعه المناک رباعی دارد:

چون میر محمد خلف آل عبا
زین دیر فنا رفت سوی دار بقا
تاریخ شهادش رقم کرد ضیا
واله شهیدش هو یحی الموتا

آرامگاه این شهید بزرگوار، معلوم
نیست که از همان آوان رخ به خاک
کشیدن، لوحی و سنگی نداشته، و یا
داشته مانند سایر آرامگاه ها، توسط
قاچاقچیان سیه اندرون به یغما رفته
است.

امیر غیاث الدین میرک، نقاش
معروف و چیره دست سلسله درخشان
تیموریان هرات است که آثار بی
مثالش زیب و زینت اکثر موزه های
معروف و کلان است.

در همین دامنه کوه سید عبدالله مختار
هروی، آرامگاه رستم علی خوش نویس
خواهرزاده استاد استادان، استاد

دهنه یا بند قارن را از دور هویدا می
کند.

در جوار آرامگاه سید ابوعبدالله بن
محمد بن احمد مختار هروی، شمار
زیادی از بزرگان، اهل تصوف و عرفان،
مشاهیر و هنرمندان مشهور جهانی
آرامیده اند؛ یکی ابوعلی بن مختار
علوی حسینی است که آرامگاه وی در
پایان پای ابوعبدالله مختار واقع شده
است. آرامگاه این بزرگوار زمانی که
در سال ۱۳۳۵ ش صحن بارگاه سید
عبدالله مختار فراخ و وسعت داده
میشد، مقبره سید ابوعلی بن مختار
داخل صحن آمد و در زیر خاک
مدفون گشت. بعداً شخصی به اسم
جمعه گل خان که مهندس در بلدیة و
هم مسجد جامع بزرگ قبت الاسلام
هرات بود، آرامگاه ابوعلی را به صورت
خوبی احیا و برآورده ساخت.

یکی دیگر از آرامگاه های واقع در بارگاه
سید ابوعبدالله مختار هروی، میر
محمد بن یوسف حسینی هروی است
که از سادات جلیل القدر حسینی
و مردی عالم بود. این عالم بزرگوار
در سال ۹۲۷ هـ به امر امیرخان که
والی هرات است، در قلعه اختیارالدین
محبوس و در نهایت در قلعه شمیره یا
شمشیره که اکنون قلعه اختیارالدین
می نامند، بدرجه رفیع شهادت رسید و
در کوه سید عبدالله مختار، پیش روی
آرامگاه سید ابوعلی بن مختار هروی

کمال الدین بهزاد هروی است که در نگارش خط نستعلیق شهر افاق بود. خط نستعلیق را به شیوه خفی و جلی در انتهای نفاست و زیبائی می نوشت و کاتب دستگاه صاحب قران خاقان منصور سلطان حسین بایقرا بود.

حسن خط به ز حسن دلدار است
مثل مهتاب که در شب تار است

آرامگاه رستم علی خوشنویس در سال ۱۳۹۰ ش توسط کشور ازبکستان از سنگ مرمر سیاه و سفید آراسته شده است.

یکی دیگر از آرامگاه های که در همین دامنه کوه واقع شده است، آرامگاه استاد زمانه استاد کمال الدین بهزاد هروی است، که در نقاشی و طراحی ثانی ماننی نقاش بود.

استاد کمال الدین بهزاد هروی نقاش و مینیاتورست مشهور که لقب ماننی نقاش را به خود اختصاص داده و باعث کامل شدن رنسانس شرق گردیده است، آثار بی بدیلش زیب و زینت بزرگترین موزه های عالم میباشد. آرامگاه استاد بهزاد هروی هم از سنگ مرمر سیاه و سفید توسط کشور ازبکستان تزیین شده و

دلیلش هم این است که سنگ مرمر سیاه آرامگاه این هنرمند معروف در سال ۱۳۸۸ ش توسط قاچاقچیان آثار عتیقه به یغما برده شد، که خوشبختانه سنگ بدست آمد و دزدان متواری شدند. نباید فراموش کرد که در دامنه کوه سید عبدالله مختار هروی شمار زیادی از اهل هنر و فضل و ادب و عرفان آرمیده اند که آرامگاه شان لوحی و سنگی ندارد، یا به یغما رفته است و یا اصلاً لوحی نداشته است.

و اما آنچه مهم است این تواند بود که بر بنیاد قانون حفظ میراث فرهنگی و فرمان ها و دساتیر مقامات صالحه کشور در ساحه باستانی هیچ فردی حق حفر و کندنکاری را ندارد. اگر شخصی ولو هر کس که باشد اقدام به چنین عملی می نماید مورد پیگرد قانونی بوده و مجازات خواهد شد.

آرامگاه و دامنه کوه سید مختار از جمله ساحات باستانی است که هیچ گونه حفریات و کندنکاری در آن نباید صورت گیرد حتی برای دفن اموات بدون مشوره مقامات ریاست اطلاعات و فرهنگ و ریاست باستانشناسی افغانستان.

ارشادات ناب

گردآورنده: عبدالله هروی

رهنمودهای قرآنی

است. سوره غافر، آیه ۱۹» خداوند متعال می‌فرماید: «ای ایمانداران! گروهی از مردان، گروه دیگری را مسخره نکنند، ممکن است گروه مسخره شده، از آن‌ها بهتر باشند. زنان یکدیگر را مسخره نکنند، ممکن است این گروه (مورد تمسخر قرار گرفته) از آنان بهتر باشند. همدیگر را طعنه‌زنید و عیبجویی نکنید و با القاب بد و زشت یکدیگر را صدا‌زنید و مورد عیبجویی قرار ندهید. برای انسان مسلمان چقدر بد است که بعد از آوردن ایمان، سخنان ناگوار و عیبجویی از مسلمانان نمایند. سوره الحجرات، آیه ۱۱» خداوند متعال می‌فرماید: «خداوند به شما اراده راحتی و آسایش دارد، قصد ناراحتی شما ندارد. سوره البقره، آیه ۱۸۵

خداوند متعال می‌فرماید: «خدا را عبادت کنید، برای او شریک قرار ندهید، نسبت به پدر و مادر و خویشاوندان نزدیک و یتیم و فقراء و بیچاره‌گان و همسایه‌های دور و نزدیک، همکاران و مسافرین و بردگان و کنیزان احسان و نیکی کنید. سوره النساء، آیه ۳۶» خداوند متعال می‌فرماید: «هر گاه از زنان نامحرم چیزی را خواستید، در پشت پرده حجاب آن را بخواهید. سوره احزاب، آیه ۵۳» خداوند متعال می‌فرماید: «به مومنین بگو؛ چشم را از دیدن نامحرم ببندند و شرمگاه خود را از کار ناشایسته محفوظ بدارند. سوره نور، آیه ۳۰» خداوند متعال می‌فرماید: «خداوند بر خیانت چشم‌ها و آن‌چه در دل انسان پوشیده و پنهان است، آگاه

کسی که چیزی زیاد کند یا طلب زیادی نماید رباخوار است. دهنده و گیرنده هر دو در گناه یکسانند. رواه مسلم»

پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می‌فرماید: «پنج چیز از فطرت انسان است. ۱ - ختنه ۲ - تراشیدن موی زیر ناف ۳ - کوتاه کردن سبیل، ۴ - گرفتن ناخن، ۵ - برداشتن موی زیر بغل. متفق علیه»

پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می‌فرماید: «خداوند در روز قیامت به سه کس نگاه نمی‌کند و آنان را پاک نمیگرداند. برای آنان عذابی دردناک است. ۱ - مردی که در میان راه آب بیشتر از نیاز خود داشته باشد و از سایر مسافران دریغ نماید، ۲ - کسی که به امامی بیعت کند و بیعتش فقط به خاطر دنیا باشد و چنان چه امام به او وجهی عطا نماید راضی باشد و چون دریغ نماید خشمناک و روی برگرداند، ۳ - مردی که بر فروش کالا سوگند یاد کند که از این بیشتر به این جنس داده شده در حالی که دروغ گوید. متفق علیه»

پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می‌فرماید: «شهوات و محرمات حجاب و پرده آتش جهنم است (کسی که حجاب را پاره کند و تابع شهوات شود به جهنم خواهد رفت) و حجاب و پرده بهشت زحمات و مشکلات است (کسی که قبول زحمت کند و صبر و استقامت در راه خدا داشته باشد، پرده را پاره کرده و وارد بهشت می‌شود). رواه بخاری»

پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم

خداوند متعال می‌فرماید: «خداوند متعال امر به عدل و احسان و بخشش نسبت به خویشاوندان می‌فرماید و دوری از کارهای بد و منکر و یاغی شدن از فرمان خدا. شما را پند می‌دهد، شاید بخود آید. سوره النحل، آیه ۹۰»

ارشادات نبوی

پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می‌فرماید: «کسی که به پیرزنان، فقرا و مستمندان یاری دهد، مانند مجاهد در راه خدا است. متفق علیه»

پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می‌فرماید: «کینه دیگران را در دل جای ندهید و به کسی حسد نبرید و از هم دوری نجوید و در پشت سر یکدیگر عیبجویی نکنید، قطع رحم ننمایید. ای بندگان خدا، با هم برادر باشید، برای انسان مسلمان بیشتر از سه شب درست نیست یکدیگر را ترک و با هم صحبت ننمایند. متفق علیه»

پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می‌فرماید: «غیبت، نام بردن برادرت است به آن چه که دوست ندارد. مردی گفت: اگر در برادرم آن عیب یافت شود؟ فرمود: اگر در برادرت آن چه گفتید پیدا شود، او را غیبت کرده اید و اگر آن چه که گفتید در او نباشد، برایش بهتان نموده اید. متفق علیه»

پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می‌فرماید: «طلا با طلا، نقره به نقره، گندم به گندم، جو به جو، خرما به خرما، نمک به نمک باید برابر و مساوی و متقابلاً دست به دست معاوضه شوند.

خدا نیز تو را دوست می دارد. متفق علیه»

پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: «صله رحم را به جای آور. با کسی که با تو بدی نموده، نیکی کن و حق را بگو با این که زیان خودت هم باشد. رواه بخاری»

پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: «خوشا به حال کسی که در نامه اعمال اش، استغفار بسیار می یابد. رواه ابن ماجه»

می فرماید: «مردی جهت دیدن برادر همکیش خود به رهی میرفت. خدا فرشته ای را بر سر راه او فرستاد و گفت: کجا میروی؟ مرد در جواب اش گفت: برادر همکیشی دارم، به دیدن او میروم. فرشته گفت: آیا بر تو حق نعمتی دارد تا اداء حق را نمایی؟ مرد گفت: خیر، فقط محض رضای خداوند متعال او را دوست دارم. فرشته گفت: من فرستاده خدایم به سوی تو، آمده ام که بگویم، همانطور که تو آن کس را دوست داری،

معلومات عمومی

معلومات دینی

گوشه‌هایی از مقاصد قرآن

- ۱: اصلاح عقاید مربوط به خداوند متعال
- ۲: اصلاح عقاید مربوط به پیامبران
- ۳: تقویت ایمان به کيفر و پاداش اخروی
- ۴: بخشیدن کرامت و بزرگی به انسان
- ۵: توصیه در انجام نیکی ها و ترک زشتی ها
- ۶: حفاظت جان انسان
- ۷: ابطال تبغیض در میان بشر و تعیین ارزش تقوا به عنوان معیار برتری
- ۸: توصیه انسان ها در رعایت حقوق و حفظ حرمت یکدیگر

۹: حمایت از ضعیف ها

- ۱۰: توصیه در تقوای الهی و تزکیه نفس
- ۱۱: حمایت از کانون خانواده و دفاع از حقوق زن
- ۱۲: تقدیم جامعه نمونه به جهان بشریت
- ۱۳: دعوت به وحدت و یکپارچه گی
- ۱۴: توصیه به رعایت ارزش های اخلاقی با غیرمسلمانان

زکات بر کی فرض است؟

در صدر اسلام پول رایج آن زمان، دینار طلایی و درهم نقره یی بود. بناء مقدار معینی از هریک به حیث نصاب تعیین شد و هر کس که همان مقدار را می داشت، از نگاه شریعت اسلام، غنی و دارا محسوب میشده و بر وی فرض قرار

میگرفت که یک چهلیم آن را (که دو نیم درصد می شود)، در هر سال قمری زکات بدهد. نصاب طلا: بیست مثقال شرعی که به وزن امروزی ۸۷/۴۷۹ گرم می شود.

نصاب نقره: دوصد درهم که ۶۱۲/۳۵ گرم نقره می شود.

فضایل و برکات صدقه در رمضان

هر مسلمانی که فضایل صدقه را چنان که در قرآن کریم و احادیث نبوی آمده است، درک کند، اگر جانفش عطش ایمانی داشته باشد، یقیناً به وجد آمده و نخواهد گذاشت روزی بر او شام شود، مگر این که صدقه یی را در راه خدا صرف کرده باشد. به طور نمونه، برخی از فواید صدقه در این جا بیان میشود:

اصلی خود به ارزش یک نصاب شرعی (۱۴۰ مثقال نقره)، جنس و یا نقد، اضافی داشته باشد، واجب است تا از خود و طفل خورد سال اش برای کسی که مستحق زکات است، بپردازد. این صدقه در صبح عید و یا قبل از آن در ماه مبارک رمضان ادا می شود.

زمان وجوب آن، صبح روز عید است، بناء اگر شب عید کسی فوت کند، بر وی واجب نیست و اگر شب عید برای فرد غنی یی، کودکی به دنیا آید، از وی صدقه فطر پرداخته می شود.

- ۱: نجات از خشم الهی و نجات از مرگ بد
- ۲: نجات از جهنم
- ۳: قرار گرفتن زیر سایه عرش پروردگار
- ۴: مورد دعای فرشتگان قرار گرفتن
- ۵: برکت در مال و دارایی

صدقه فطر چیست و بر چه کسی لازم است؟

صدقه فطر عبارت از مقداری خوراکی (از گندم ۲ کیلو و از کشمش و خرما و جو ۴ کیلو و یا قیمت آن) است که بر هر مرد و زنی که از نیازمندی های

درس های رمضانی و تاثیرات آن در بعد از رمضان

تا دعایش را بپذیرم؟ (مسند احمد).
در لحظه های حساس و فرصت های
طلایی سحرگاهان، جای دارد که مومن
با حداقل دو رکعت نماز، خود را به
خداوند متعال نزدیک سازد و خواسته
هایش را از او تعالی بخواهد.

ج / پایبندی به نمازهای جماعت پنجگانه.

د / لبخندی بر چهره مسلمان

ه / روزه تاسوعا و عاشورا که کفاره گناهان
سال گذشته خوانده شده است

و / اهتمام به عبادت در ده روز اول ماه
ذی الحجه

ز / روزه روز عرفه که کفاره گناهان سال
گذشته و آینده خواهد شد

ح / اهتمام و پایبندی به نمازهای جمعه
(مولوی ضیاء احمد فاضلی / احیاء
رمضان / ۳۸ - ۷۰).

برگرفته شده است کتاب احیاء رمضان

ماه مبارک رمضان، یک فرصت و یک
مکتب سازنده گی است که در آن،
فرد از زمان داخل شدن تا وقت ختم
شدن، درس های ارزشمند و عادات نیک
را فرامیگیرد که می بایست در وی به
یک عادت ارزشمند تبدیل شده و بعد
از رمضان نیز بر انجام آن، پایبند باشد.
الف / گرفتن روزه شش روز در ماه شوال:
پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمودند:
هر کسی روزه رمضان را گرفته و سپس
بدنبال آن شش روز از ماه شوال را روزه
بگیرد، گویا همه عمرش را روزه گرفته
است. (سنن ابی داود).

ب / نمازهای تهجد سحرگاهان:
سحرگاهانی که خداوند متعال می
فرماید: آیا کسی هست که از من
آمرزش بخواهد تا او را بیامرزم؟ آیا
کسی هست که توبه کند تا توبه اش
را بپذیرم؟ آیا کسی است که دعا کند

معلومات تاریخی

بوده که از سیستان و زمينداور و طوران
و غزنه و قندهار تا کابل را احتوا ميکرده
است. در این ناحیه پهناور غزنین قصبه
آن بوده و بعدها این ساحه محدودتر و
پایتخت غزنویان شده است، به این
جهت محمود غزنوی را زابلستانی هم
گفته اند. فردوسی در شاهنامه به کرات
از زابل و زابلستان نامبرده و بیان میکند
که زابل و زابلستان یعنی از هامون
سیستان تا حوالی غزنه جایگاه اکثر
پهلوانان بوده است. (پوهاند یمین /
افغانستان تاریخی / ۱۵۲).

واره، از کلمات مهم تاریخی که میتوان
آن را از ریشه بسی از الفاظ آریایی قدیم
پنداشت. باین نام از طرف یم (پادشاه
آریایی)، اساس اولین مدنیت و آبادانی
گذاشته شده بود. وندیداد گوید: آهوره
مزدا به یم امر کرد تا واره را تعمیر کند
که هر ضلع آن باندازه طول یک میدان
اسپ دوانی باشد. (پوهاند حبیبی /
جغرافیای تاریخی افغانستان / ۱۲۵).

زابل، ولایتی در جنوب غرب غزنی و
جنوب شرق روزگان، در شمال شرق
قندهار و در غرب پکتیکا موقعیت دارد.
در اوایل، زابلستان نام سرزمین نیمروز

بہ حنا سبت ماہ مبارک رمضان

کوکب الطاف (به استقبال از ماه رمضان المبارک)

مژده کز بارگه دوست صفا می آید
شاهد نورصفا در همه جا می آید
در بهار کرمش فضل و رضا می روید
وز حریم حرمش جود و سخا می آید
خبر فتح در رحمت محبوب کریم
به قبال امل شاه و گدا می آید
بر وجود همه شب زده ها هر دل شب
تابش کوکب الطاف و عطا می آید
بهر کسب کرمی در صف عشاق زمین
ارض را قاطبه ارض و سما می آید
بر ضمیر عطش تشنه لبان ره نور
راحت ناب و می نور و ضیا می آید
لاله فیض به ویرانه خاکینه سرشت
ز چمن خانه فیاض بقا می آید
نظر دوست شفا بخش مریضان دل است
سوی گیتی همه جاگیر شفا می آید
خیمه رأفت و احسان عزیز دو جهان
بر فراز سر اخوان جفا می آید
گره زلف گنه را به ریاضیات وجود
شانه عاطفه یی عقده گشا می آید
بشتابید به روضات جنان مشتاقان
که از آن نغمه توحید فرا می آید
مرغ آمین شود بال کش مرکز چرخ
به سراغ حرم دام دعا می آید
آفتاب کرم و عفو شود نورفزا
چشم پوشی ز خطاکاری ما می آید
به سراپرده دل شوق قدوم آوردم
که زنای غزلم شور و نوا می آید

رمضان در آینه قرآن و حدیث

توصیف رمضان در قرآن کریم

منبع: احیای رمضان، اثر
مولوی ضیاء احمد فاضلی

با هفتاد فرض ماه‌های دیگر قلمداد کرده اند. (بیهقی / شعب الایمان). شبی که در آن قرآن مجید فرود آمده بیشتر از هزار ماه شرف یافته و پیامبری که این پیام آسمانی بر او نازل شده سردار و سید اولین و آخرین نام یافته و فرشته‌ی که به حیث قاصد این وحی جاویدانی انتخاب گردیده افضل الملائکه مسمی شده و زبانی که برای این پیام الهی انتخاب شده بهترین زبان‌ها و لسان اهل بهشت قرار گرفته و امتی که این وحی الهی برای هدایت اش نزول یافته خیر الامم و سرزمینی که این نور آسمانی برای اولین بار در آن تابیدن گرفته خیر البقاع والامکنه مقرر شده است تا آن جا که پیامبر یک نماز در آن را بهتر از یک صد هزار نماز

رمضان ماهی است که قرآن کریم؛ این خورشید جان‌ها، در همین ماه فرخنده از لوح محفوظ به سمت زمین تابید و در همین ماه این چلچراغ هدایت در ظلمتکده زندگی انسان درخشیدن گرفت چنانچه خداوند متعال می فرماید: ترجمه: رمضان ماهی است که قرآن در آن نازل شده است (البقره ۱۸۵/).

شگفتا به عظمت قرآن که هر آن چه بدان مرتبط باشد از آن عظمت و برتری میابد؛ چنان چه این ماه که در آن این کتاب آسمانی نازل شده است بهترین ماه‌های سال قرار گرفته است تا آن جا که پیامبر ما علیه الصلوات و علیه السلام نفل این ماه را مساوی با فرض ماه‌های دیگر و فرض آن را برابر

نسبت به سایر مکان ها خوانده اند. پس بدون تردید نزول قرآن مجید بزرگترین شرف و عزت این ماه است و اگر الله متعال برای رمضان مزیتی غیر از این نبخشیده بود باز هم برای رمضان همین کافی بود که به حیث میزبان برای این کتاب با عظمت انتخاب شده است پس جای تعجب نیست اگر می بینیم الله متعال رکن سوم اسلام (فریضه روزه) را در همین ماه که شریف ترین ماه های سال است، تعیین کرده است.

فضایل رمضان در ارشادات نبوی

فضایل و برکات رمضان به حدی است که چشمان حقیقت بین رسول خدا علیه السلام را به سمت خود متوجه و این گلوازه های جاویدانی را در وصف خویش در زبان نازنین ایشان شکوفا ساخته است آن حضرت در وصف رمضان می فرمایند: «رمضان به عنوان ماهی با برکت به سراغ تان آمده است؛ ماهی که خداوند در آن شما را به عنایتش می پوشاند رحمتش را برای شما فرود آورده و از گناهان تان می کاهد دعا های شما را در آن مورد اجابت خویش قرار میدهد؛ می نگرد که شما در آن چگونه از یکدیگر در عبادت و کارهای خیر پیشی میگیرید و نزد فرشتگانش به شما افتخار میکند پس شما از خود برای خداوند خیر و خوبی نشان دهید زیرا شقی و بدبخت کسی

است که در این ماه به خاطر غفلت و پیروی از هوای نفسش از رحمت خداوند محروم بماند» (روایت از امام طبرانی). و می فرمایند: «هرگاه اولین شب رمضان فرا میرسد، شیطان ها و جنی های سرکش به زنجیر در آورده میشوند دروازه های جهنم بسته شده و هیچ دروازه یی از آن باز نمی ماند و دروازه های بهشت باز گردیده و هیچ دری از آن بسته نمی ماند و منادی یی از جهان غیب صدا میزند که ای جوینده خیر و نیکی، بشتاب و ای طلب کننده شر و بدی دست نگهدار و خداوند عده ای را از برکت این ماه از جهنم میرهاند و این در هر شب آن جریان دارد (روایت از ترمذی).

و می فرمایند: «اگر بنده گان بدانند که در رمضان چقدر خیر و برکت است، حتماً آرزو می کردند که ای کاش تمام سال رمضان می بود!» (صحیح ابن خزیمه).

انواع مردم در برابر رمضان

به طور عموم مردم در برابر رمضان به سه گروه تقسیم می شوند.

منکران

ایشان کسانی اند که از نعمت ایمان محروم و چشم شان از دیدن این همه برکات و فضایل برای رمضان کور است و چون حیوانات تمام هم و غم شان خور و خواب است و به همین جهت فرقی

میان رمضان و غیر آن نمی گذارند و جز به تن پروری به چیز دیگری نمی اندیشند.

غافلان

و آنان دو گروه اند از مسلمان ها؛ گروه اول گروهی که روزه شان فقط پرهیز از خوردن و آشامیدن و مباشرت جنسی است اما زبان دست چشم گوش و هوش شان را از گناه باز نمی دارند و از آن کوتاه نمی آیند. اینان مقصد روزه را نشناخته اند و از یاد برده اند که پیامبر (ص) در باره ایشان فرموده اند:

مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ وَالْجَهْلَ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ، (صحیح بخاری)

هر کس در حال روزه سخنان و کارهای باطل و ناروا و جهالت ورزی را ترک نکند، خداوند نیازی به نخوردن و نیاشامیدن وی ندارد.

براستی باید برای شان افسوس خورد، چرا که بهره آنان از رمضان بسیار اندک و ناچیز است.

گروه دوم کسانی اند که هر چند نیم ایمانی در دل دارند اما در عمل فرق چندانی از کافران ندارند.

چرا که علاوه بر این که از انجام سایر ناروایی ها باکی ندارند بلکه با نهایت گستاخی، ابتدایی ترین مرحله روزه که عبارت از ترک خوردن، آشامیدن و مباشرت جنسی است را هم انجام نمی دهند و به دلیل جهل و سوء تربیت در

بند هوای نفس گرفتاراند و پرده غفلت دیدگان قلب شان را از دیدن آن همه جمال و زیبایی های رمضان محروم داشته و نیازمند رهنمایی و تربیت درست اند.

مشتاقان

و این ها همان مومنان آگاه و پاکدلی اند که جاذبه های رمضان آتش اشتیاق معنویت را در دل ایشان بر افروخته و سبب میشود تا از ماه ها قبل بی صبرانه در انتظار قدوم آن لحظه شماری کنند آنها ندای رمضان را که در اولین شب آن در فضای دلها طنین انداز میشود و صدا می زند که:

(ای جوینده خیر و خوبی! بشتاب و ای طلب کننده شر و بدی دست نگهدار). این ندای ملکوتی را به گوش جان میشنوند و خودشان را با تمام وجود برای رمضان آماده می کنند.

روشن است که من و تو ای برادر و خواهر مسلمان دوست داریم از این گروه آخر باشیم پس برای این که توفیق پیوستن به صف ایشان را پیدا کنیم.

آداب لازم برای استقبال از ماه مبارک

رمضان

اول توبه و استغفار

سر به گریبان تفکر فرو برده باری از عمر بر باد رفته و از آن همه تقصیراتی که در گذشته داشته ایم به یاد آوریم و با خود بیندیشیم که اگر با همین

عاجزی و شکستگی و در برابر اهل ایمان تواضع و فروتنی داشته باشیم.

دوم تحصیل علم

دومین اقدامی که جویندگان خیر در استقبال رمضان انجام می دهند یافتن معلومات لازم در باره روزه و رمضان است و آیا درستی روزه ما و بهره بردن از آن همه فضایل رمضان بدون علم و آگاهی از آن ممکن است؟ از همین رو برای تشنگان فضیلت ضرور است تا معلومات خود را در باره روزه و رمضان کامل گردانند؛ چه این کار از طریق مطالعه کتاب باشد یا سوال از علما و با مشارکت در درس های رمضان شناسی و یا هر روشی دیگر.

سوم عزم آهنین

و اگر چون تشنه کامان فضیلت دو قدم گذشته را درست برداشته باشیم و با توبه واقعی دل را از گناه پاکیزه ساخته و با روشن ساختن چراغ علم در ذهن و ضمیر خویش، آن همه فضایل و برکات روزه و رمضان را درست مشاهده کرده باشیم، سراپا وجود مان را آتش اشتیاق فراخواهد گرفت و این جاست که نوبت به قدم سوم میرسد و این همان عزم راسخ و تصمیمی قاطع به ادای روزه است؛ گامی که جویندگان خیر آن را با قوت در استقبال رمضان بر می دارند. چهارم تصمیم قاطع بر روزه کامل کافی نیست که ما روزه دار باشیم بلکه مهم

ترین عامل بهره وری ما از

فضایل و برکات رمضان همانا روزه کامل و مورد پسند الله جل جلاله است و آن روزه یی است که تنها در شکم و

آلوده گی ها دنیا را وداع گوئیم و با پشتاره های عظیم گناه با خدا روبرو شویم به چه سرنوشت و خیمی روبرو خواهیم شد؟

توبه اولین منزل از منازل عبودیت و بندگی خدا و مهمترین صفت مقربان و اولیای الهی است. ضرورت ما انسان ها به توبه و استغفار به حدی است که پیامبر مان با آن که از گناه پاک بودند، می فرمایند: «به خدا قسم من روزانه بیشتر از هفتاد بار از الله آمرزش می خواهم و به سوی او توبه می کنم» (صحیح بخاری).

زیور تقوا که ارمان مدرسه انسان ساز رمضان معرفی شده است، آرایه قلب انسانی شده می تواند که دلش را با آب توبه از زنگار گناه ها شستشو داده و با ورد دوامدار استغفار در شب و روزهای رمضان بر نورانیت و صفایی آن بیفزاید. از همین رو، ما نیز چون تشنگان خیر اولین کارمان در رمضان باید توبه و ندامت از گناه هایی باشد که تا کنون بدان گرفتار بوده ایم و در شب و روز رمضان نیز بکوشیم با صیقل توبه و استغفار، قلب و روح مان را از آن همه زنگارهای گناه که تا کنون بر صفحه دل ما جای گرفته پاک سازیم و از مدرسه تربیتی رمضان که با ساعت ها گرسنگی و تشنگی عجز و ناتوانی ما را در برابر خداوند متعال جل جلاله برای مان مستحضر و مجسم میگرداند، بیاموزیم که چگونه در برابر خداوند،

شهوت خلاصه نشده بلکه تمام وجود ما از گناه و معصیت پروردگار روزه داشته باشد؛ چشم از دیدن نامحرم، زبان از سخنان ناروا، گوش از استماع سخنان و صداها، شیطانی و دست از تماس با گناه و مظلوم آزاری و یا از رفتن در راهی که خلاف رضای الله باشد، در غیر آن، از برکات روزه و رمضان محروم خواهیم شد، چنان چه پیامبر می فرمایند: من لم یدع قول الزور والعمل به والجهل، فلیس لله حاجة فی أن یدع طعامه و شرابه» (صحیح بخاری) هر کس در حال روزه سخنان و کارهای باطل و ناروا و جهالت ورزی را ترک نکند خداوند نیازی به نخوردن و نیاشامیدن وی ندارد.

راستی هرگاه در رمضان از چیزهای حلال مانند لذت بردن از خوردن و همسر خود را باز داریم ولی از آن چه حرام و ناروا است پروا نکنیم، عقل سلیم در باره ما چه حکمی خواهد کرد؟ و آیا نباید به حماقت خویش تاسف بخوریم؟ پناه بر خدا از چنین حالتی.

فضیلت این روزه کامل به نزد الله آنقدر زیاد است که پیامبر آن را چنین توصیف کردند: پاداش هر عمل صالح فرزند آدم ده برابر تا هفت صد برابر است، اما الله فرموده است که به جر روزه که پاداش آن از شمار بیرون است زیرا روزه از من است و جزای روزه دار را من خود میدهم، روزه دار شهوت و غذایش را به خاطر من ترک می کند. روزه دار دو مسرت و خوشی دارد یکی هنگام افطارش و دیگری هنگام ملاقات

پروردگارش و یقیناً بوی دهان روزه دار نزد الله جا جلاله از بوی مشک و عنبر پسندیده تر است و روزه سپری است که بنده را از وسوسه های شیطانی در دنیا و از آتش جهنم در آخرت محافظت میکند و هرگاه یکی از شما روزه داشت، زبان اش را به زشتی و بدی نیالاید و اگر کسی وی را دشنام داد و یا با وی سرچنگ داشت باید بگوید: من فردی روزه دارم (صحیح بخاری).

پنجم ترس از روزه خواری

در شرایط حاضر که غلبه نفس و شیطان زیاد شده است، ممکن است شیطان با موجی از وسوسه ها به سراغ برخی از جوانان ما آمده و با فریب و نیرنگ آنها را به روزه خواری وادار کند پس مبادا بهانه های مثل این که هوا گرم است، روزها بلند است، طاقت تشنگی ندارم، بدنم ضعیف میشود، مشغول کارم و صد از این نوع بهانه ها مبادا خدای نخواستہ عزم این جوانان برومند ما را سست نماید و به این گناه کبیره تن دهند بلکه باید همه به یاد آوریم که پیامبر فرمودند:

مَنْ أَفْطَرَ يَوْمًا مِنْ رَمَضَانَ مِنْ غَيْرِ عَذْرِ وَلَا مَرَضٍ، لَمْ يَقْضِهِ صِيَامُ الدَّهْرِ وَإِنْ صَامَهُ» (صحیح بخاری)

اگر کسی یک روز از رمضان را بدون کدام عذری بخورد، اگر تمام عمرش را روزه نقلی بگیرد جای آن روز را پر نخواهد کرد.

اعلامیه ها و اطلاعیه های امارت اسلامی افغانستان

اعلامیه امارت اسلامی به

مناسبت ۲۶ دلو سالروز خروج قشون
سرخ اتحاد شوروی سابق از افغانستان

بسم الله الرحمن الرحيم

امروز ۲۶ دلو با ۳۵ مین سالروز
شکست و خروج اتحاد شوروی سابق از
افغانستان مصادف است.

امارت اسلامی افغانستان این روز را در
تاریخ کشور یک روز پرافتخار و شکرانگی
الله جل و جلاله می داند و به همین
مناسبت به ملت مسلمان و مجاهد
خویش تبریک می گوید.

مبرهن است که آزادی و هویت کشورها
به همت، مجاهدت و شهکاری اتباع
آنها مرتبط می باشد که الحمدالله در
صد سال گذشته افغان ها سه مرتبه
به نصرت الله جل جلاله این پیروزی را
نصیب شدند و آزادی و استقلال شان را
بدست آوردند.

اینکه کشور ما برای بار سوم از اشغال
جدید به نصرت الله جل جلاله آزاد
شد، نمایانگر این است که حس
استقلال طلبی افغان ها هنوز هم به
قوت خود باقی است و برای پاسداری

از دین و کشور خویش اراده و تعهد قوی
دارند.

کشورهای متجاوز پس از بیشتر از صد
سال تجاوز متواتر و کامیابی های که در
مقابل شان صورت گرفت، درس عبرت
گرفته و قبل از تجاوز دیگر بر کشور ما،
صد بار فکر خواهد کرد.

افغان ها مردم صلح پسند هستند،
اما هربار امن و صلح ما در اثر تجاوز
و وحشت خارجی ها به جنگ مبدل
گردید و افغان ها سالیان زیاد رنج و
مشقت دیدند.

ملت مسلمان و غیور افغانستان باید
مانند گذشته، در برابر هرگونه توطئه
ها و دسایس بیدار باشند و در حفاظت
از تعهد محکم اسلامی و وحدت ملی
خویش، راه اسلاف شان را تعقیب
نمایند و از آزادی و استقلال کشور
پاسداری کنند، وما ذالک علی الله
بعزیز. والسلام

امارت اسلامی افغانستان

۱۴۴۵/۸/۴ هـ ق

۱۴۰۲/۱۱/۲۶ هـ ش - ۱۵/۲/۲۰۲۴ م

اعلامیه معاونیت اقتصادی ریاست الوزراء ۱.۱.۱ در پیوند به گزارش اخیر بانک جهانی پیرامون وضعیت اقتصادی افغانستان

به ارتباط وضعیت اقتصادی افغانستان گزارشی در ۳۱ ام جنوری ۲۰۲۴ میلادی از سوی بانک جهانی منتشر گردیده است. در این گزارش به پیشرفت های انجام شده در عرصه وضعیت اقتصادی افغانستان اشاره گردیده است.

در گزارش آمده است که صادرات افغانستان نسبت به سال ۲۰۲۲ در سال ۲۰۲۳ میلادی افزایش یافته همچنان در مقایسه به سال ۲۰۲۲ در سال ۲۰۲۳ ارزش پول افغانی در برابر اسعار خارجی افزایش قابل ملاحظه به عمل آمده در قیمت مواد خوراکی و غیر خوراکی کاهش به وجود آمده سطح عواید ملی نسبت به سال ۲۰۲۲ در سال ۲۰۲۳ میلادی ازدیاد یافته و ضمن همه این پیشرفت ها میزان واردات نیز افزایش یافته و از این معلوم میشود که سطح توان خرید مردم بلند رفته است.

معاونیت اقتصادی ریاست الوزراء امارت اسلامی افغانستان بخش های مثبت و مبتنی بر واقعیت های عینی این گزارش را ستایش و بخشهایی را که به دور از واقعیت است رد میکند معاونیت اقتصادی ریاست الوزراء از نهادهای بین المللی مانند بانک جهانی می خواهد که در مورد افغانستان واقعیت های عینی را در گزارشهای خود منعکس کنند.

امارت اسلامی افغانستان بر این باور است که اگر جامعه جهانی به تعامل مثبت رو آورد تحریم ها را دور سازد و سرمایه منجمد شده مردم افغانستان را آزاد سازد افغانستان در پهلوی سایر بخشها در عرصه اقتصادی پیشرفت قابل ملاحظه ای خواهد نمود.

امارت اسلامی افغانستان بر این باور است که اگر سازمانهای بین المللی و نهادهای کمک رسان به جای تضاد تعامل مثبت را اختیار نمایند و در تمویل پروژه های انکشافی با افغانستان همکاری کنند در نتیجه فرصتهای شغلی جدید ایجاد و روی وضعیت اقتصادی کشور اثر مثبت خواهد گذاشت.

امارت اسلامی افغانستان
معاونیت اقتصادی ریاست الوزراء

اعلامیه وزارت امور خارجه ۱.۱.۱ در رابطه به نشست دوحه در مورد افغانستان

امارت اسلامی افغانستان طی دو نیم سال گذشته از یک سو تلاش ها برای تحکیم بنیادهای سیاسی اداری امنیتی اقتصادی و اجتماعی نظام را جاری نگه داشته است و از سویی دیگر در روابط با کشورهای منطقه پیشرفت هایی خوب نموده است.

همچنان امارت اسلامی به طور منظم از مجاری مختلف با ملل متحد کشورهای غربی و به ویژه ایالات متحده در مورد تحریم های نامشروع یک جانبه

فهرستهای سیاه و جایزه و آزادسازی ذخایر بانکی افغانستان بحثهایی داشته است.

امارت اسلامی افغانستان به این باور بود که نشست نمایندگان ویژه کشورهای مختلف در دوحه، پایتخت قطر به ریاست آقای انتونی گوتیرش سرمنشی ملل متحد فرصت دیگر خوبی بود تا گفت و گوهایی واضح و نتیجه محور در مورد موضوعات مورد اختلاف صورت می گرفت.

وزارت امور خارجه به ملل متحد واضح ساخته است که در صورتی که امارت اسلامی به عنوان یگانه طرف مسوول به نمایندگی از افغانستان اشتراک میکند و زمینه برای گفت و گوهایی واضح به سطح عالی میان هیات افغانستان و ملل متحد در مورد تمامی مسائل مساعد شود؛ اشتراک مفید خواهد بود اما به علت عدم پیشرفت درین قسمت اشتراک بی نتیجه توسط امارت مفید دانسته نشد.

قابل یادآوری است که در صورتی که ملل متحد حقایق موجود را درک کند و تحت فشار شماری از طرفهای محدود قرار نگیرد و این نکته را مد نظر گیرد که نظام کنونی افغانستان مانند رژیم بیست ساله گذشته تحت تأثیر کسی قرار نمیگیرد؛ امکان دارد در گفت و گوها با امارت اسلامی

افغانستان پیشرفت صورت گیرد. تعامل

دو نیم ساله امارت اسلامی با کشورهای منطقه نشان داد که در صورتی که از تکرار تجارب ناکام بیست سال گذشته اجتناب صورت گیرد؛ به جای تصامیم تحمیلی یک جانبه و فشارها برخوردی واقع بینانه و عمل گرایانه صورت گیرد در روابط دوجانبه با سایر طرف ها نیز پیشرفت صورت گرفته میتواند.

اظهارات سخنگوی امارت اسلامی در مورد ادعاهای شورای امنیت سازمان ملل متحد

بسم الله الرحمن الرحيم
شورای امنیت سازمان ملل متحد اخیراً طی یک گزارش اتهام وارد کرده که گویا در افغانستان مراکز القاعده وجود دارند و یا در حاکمیت امارت اسلامی در افغانستان بعضی از گروه ها فعال شده اند.

امارت اسلامی افغانستان این اتهام نادرست را شدیداً رد می کند. متأسفانه از آدرس ملل متحد یک پروگرام منظم وارد نمودن اتهامات بالای امارت اسلامی افغانستان آغاز شده است که همیشه پروپاگند می کنند.

این سؤاستفاده از آدرس ملل متحد است که متأسفانه کشورهای عضو این سازمان هم اجازه می دهند تا این گونه استفاده ها ادامه یابد.

ما میدانیم که شماری از کشورهای عضو

به اساس هدایت رئیس الوزراء بخاطر جلوگیری از تلف شدن مواشی در پنج ولایت کشور در اثر برف باری و باران، تصامیم لازم اتخاذ گردید

پس از دریافت گزارش مبنی بر اینکه در اثر برفباری های سنگین در پنج ولایت (بلخ، جوزجان، فاریاب، هرات و بادغیس) مواشی شمار زیادی از هموطنان ما تلف شده و یا با خطر تلف شدن مواجه می باشند، جلسه عاجل و ویژه بنابر هدایت ملا محمد حسن اخند رئیس الوزراء امارت اسلامی افغانستان برگزار شد.

در این جلسه که سرپرست ها و نمایندگان وزارت های زراعت، آبیاری و مالداري، اقتصاد و امور سرحدات اشتراک داشتند، پس از ارزیابی وضعیت، کمیته عاجل تعیین گردید تا به موضوع متذکره رسیدگی همه جانبه صورت گیرد.

در جلسه متذکره تصمیم گرفته شد که به سرپرستی والیان ولایات مذکور در هر ولایت یک کمیته ایجاد گردد که نمایندگان قول اردوها، قوماندانی های امنیه، وزارت های فواید عامه و صحت عامه و سایر ادارات خدماتی در آن حضور داشته باشند و هرچه عاجل در ولایات یادشده حسب توان، تمام امکانات شان را به کار اندازند.

برای مواشی مردم مواد خوراکی برسانند

شورای امنیت در افغانستان به شکست مواجه شده اند، آنان طبعاً کینه خویش را تبارز می دهند و این چنین افواها را پخش می کنند، اما آن کشورهای عضو که روابط خوب با افغانستان دارند، باید اجازه ندهند که اعتبار این نهاد بزرگ بین المللی صدمه ببیند و تصامیم آن بر محور اهداف سیاسی چند کشور بچرخد.

هیچ کسی مربوط به القاعده در افغانستان وجود ندارد و نه هم امارت اسلامی به کسی اجازه می دهد که از خاک افغانستان علیه کدام جهت استفاده نماید.

متأسفانه گزارش های شورای امنیت از منابعی سرچشمه می گیرند که بیست سال بخاطر منافع شان در کنار اشغال ایستاده بودند و با آزادی، آبادی و امنیت افغانستان حساسیت دارند.

توقع میرود که شورای امنیت سازمان ملل متحد اجازه ندهد که گزارش هایش قربانی اهداف منفعت طلبان سیاسی و اقتصادی گردد و حیثیت و اعتبارش در افغانستان زیر سوال برود. قابل یادآوری است که عامل اساسی بحران بیست سال پسین، قضاوت بر مبنای این گونه معلومات بی بنیاد بوده است. والسلام

ذبیح الله مجاهد سخنگوی امارت اسلامی

۱۴۴۵/۷/۲۰ هـ ق

۱۴۰۲/۱۱/۱۲ هـ ش - ۳۱/۱/۲۰۲۴ م

بشریت محیط زیست و توسعه پایدار به همراه داشته باشد که بدون شک خلع سلاح و عدم اشاعه سلاح باعث کاهش این خطرات می‌شود.

افغانستان نیز در کنار جامعه جهانی این روز را گرامی داشته و از کشورهای که از این ناحیه سود می‌برند می‌خواهد که بیشتر از این با تولید و فروش اسلحه شان سبب نابودی بشریت و کشتارهای جمعی افراد بیگناه نگردند.

افغانستان یکی از کشورهای است که متأسفانه مردم آن از سال‌های متمادی تا اکنون از استفاده و امتحان سلاح‌های مدرن سبک و سنگین، ماین‌ها و سائر مواد منفجره به اثر رقابت تسلیحاتی کشورهای اشغالگر متاثر و متضرر گردیده‌اند.

امارت اسلامی افغانستان طبق استراتیژی و برنامه‌های خویش خواهان تقویت امنیت و ثبات پایدار در افغانستان و منطقه می‌باشد و متعهد است که رهبری امارت اسلامی افغانستان اقدامات لازم را برای خلع سلاح‌های بدون مجاز و غیر قانونی از نزد افراد غیر مسئول روی دست گرفته است که در حال حاضر این روند با جدیت و موفقیت به پیش می‌رود. اسلحه به جامانده که در حقیقت از ارزش امنیتی و دفاعی کشور است، به بهترین شیوه از آن حفظ و مراقبت نماید.

و به منظور حفاظت آن از سردی اقدامات را انجام دهند. همچنان در رابطه به باز کردن راه‌ها گام‌های جدی بردارند و در این خصوص به سایر خواست‌های مردم رسیدگی نمایند.

به منظور تنظیم بهتر امور، ۵۰ میلیون افغانی به گونه عاجل از سوی مقام ریاست الوزراء منظور شد و در صورت نیاز، کمک‌های بیشتر نیز فرستاده خواهد شد.

بخاطر مدیریت بهتر این روند، کمیته تعیین شده در کابل کار می‌کند و گزارش‌های خویشتن را به مقام ریاست الوزراء ارائه می‌نماید.

از سوی ریاست الوزراء از مردم درخواست گردید که با مالداران مناطق نزدیک شان کمک نمایند تا از تلفات بیشتر مواشی جلوگیری صورت گیرد.

ذبیح الله مجاهد سخنگوی امارت اسلامی

۱۴۴۵/۸/۱۸ هـ ق

۱۴۰۲/۱۲/۱۰ هـ ش - ۲۹/۲/۲۰۲۴ م

پیام وزارت امور داخله روز جهانی

آگاهی دهی

برای خلع سلاح و عدم اشاعه سلاح

روز جهانی آگاهی دهی برای خلع سلاح و عدم اشاعه سلاح به عنوان اقدامات کلیدی در حفظ صلح و ایجاد امنیت جهانی از اهمیت خاصی برخوردار می‌باشد.

استفاده از سلاح‌های متعارف و غیر متعارف می‌تواند خطرات جدی برای

Summary of the Articles Published in This Edition of Haqqiqat Magazine

Editorial

The Islamic Emirates is Committed to Implementing Major Regional Development Projects

Our country Afghanistan, with its geographical location, is the axis of major regional projects. Projects such as the Great CASA 1000, TAPI, TAP, the Silk Road railway, and similar initiatives are prominent examples of this commitment.

The Islamic Emirates of Afghanistan, understanding the importance of implementing major regional projects and their benefits to Afghanistan and regional countries, is committed to executing these large-scale projects.

Over the past two years, efforts have been made towards advancing practical work on regional projects in Afghanistan and ongoing discussions with the authorities of neighboring countries regarding progress in these projects.

The Qosh-Tepa Canal is one of the largest domestic projects in Afghanistan, which has made significant progress in the past two years, and projects such as CASA 1000 and TAPI, which are among regional development projects, are underway.

The people of Afghanistan can rest assured that at the helm of their system are committed, patriotic, servant-leader, knowledgeable, and religious scholars who are aware of the people's problems and sincerely strive to solve them.

Welfare and Development are the Rights of the People of Afghanistan

Written by : Abdullah Herawai

Welfare, progress, development, and happiness in this world and the hereafter are outcomes that humans have pursued through their actions and behaviors since the beginning of creation.

Human endeavors to achieve welfare have yielded results, and with the guidance bestowed upon them by the Almighty Allah through prophets, people have found solutions to various problems, ended crises, and embarked on peaceful lives.

In today's societies, with the advancements that have taken place, prosperity and tranquility have also increased, and human societies are constantly striving for ways to progress in developing communities extensively and diversely. Below are some of the most important ways :

Enhancing education and vocational skills in accordance with modern knowledge : Investing in education and acquiring vocational skills can lay the foundation for societal progress. Improving the educational system, empowering youth, and providing the necessary skills for obtaining high-paying and advanced jobs can facilitate progress.

Access to Information; Truth or Rumor?

Written by : Heshmat Naseri

During the past 20-year, media outlets have made significant progress in Afghanistan. Although the emergence of media in the country happened rapidly, gradually they have turned into an important pillar of the government. In the last 20-year, a considerable number of media outlets, including television channels, radio stations, news agencies, newspapers, and social media networks, commenced their activities. Top of Form

In order to institutionalize the role and position of the media and the "freedom of expression" in the country, the previous governments placed a specific article in the constitution and enacted numerous laws regulating and promoting media affairs in Afghanistan. This provided a conducive environment for media to engage in broadcasting and disseminating reports on socio-economic, security, political, and other related issues.

Traders' Fasting; Keep Your Faith Strong

Bakhtar News Agency :

The holy month of Ramadan is approaching again, Ramadan is the month of mercy, forgiveness and blessings, and millions of Muslims will celebrate this month with special ceremonies and recitations.

This memo is focused about the differences of fasting of traders, shopkeepers and businessmen compare to other ordinary people.

It is already seen in our society that some traders, during the holy month of

Ramadan or during times of hardship and poverty, they sell their goods, especially food items with an intention of earning more profits.

Climate Change: Solutions for Overcoming the Reduction of Groundwater

Written by : Abdul Ali Sharifi

Considering the increase in global warming, recurring droughts, decreased rainfall, and the continuous growth of population, which have led to significant environmental challenges, our country, surrounded by arid areas and located far from timely water resources, is experiencing dry and arid climates. Climate, as one of the key determining factors of the environment and life in a region, holds great significance. Climate has a direct impact on agriculture and crop production. Factors such as water, temperature, and precipitation play important roles in affecting agricultural production.

Does Islam have an Economic System?

Written by : Dr. Sulaiman Ashqar

Translated by : Abdul Khaliq Ehsan

Some Muslims ask : Does Islam have an economic system? If the answer is affirmative, they then ask : Is the Islamic economic system complete and sufficient? And does the Islamic economic system, which was revealed fourteen centuries ago, adapt to modern life?

These exhausting questions arise because many Muslims are ignorant about their religion and are still influenced by Western culture, which has attacked the intellects of Muslim children. Just as educational programs and governance systems in our countries have come under attack, the consequences of this intellectual warfare yield bitter fruits, and these questions are one of those fruits.

Addiction, a Familiar Term!

Familiarity, a concept we wish we had never known! A disease where, instead of treating the afflicted person, everyone flees from them. An affliction that ensnares a person voluntarily but involuntarily, a malady that not only robs

the individual of their health but also strips them of their dignity, honor, family, and loved ones. A malady that recognizes no distinction between the educated and the ignorant, the literate and the illiterate.

Indeed, we have witnessed individuals among addicts who were educated, some proficient in multiple languages, and some even engineers. Some left their homeland in search of a better life only to fall into the trap of addiction there, and whether they survived the dangers of migration is uncertain, as they later succumbed to addiction. Some were lured into addiction by cunning companions, one offering the milk of life and the other the bread of poverty. A malady that ensnared more than 2.5 million people in Afghanistan alone.

If we consider an average family size of 5 individuals for each addict, we will realize that addiction directly affected 12.5 million people in Afghanistan.

Jihad and the End of Occupation

Memo of the week :

After 20 years of heavy, proud and historical struggle, our faithful and Mujahid nation is finally witnessing the end of the occupation. The withdrawal of Bagram and other American bases and the ongoing withdrawal of foreign troops is not a random event, but behind it is the proud story of 20 years of jihad, heavy sacrifices, courage and the fierce resistance of our believing people.

Throughout history, every nation has made sacrifices in defense of its sanctities and values, it has taken the freedom of its country, and by sacrificing itself and property, it has paid the right to protect and win its beliefs. After all, the ethicist deserves to reap the fruits and results of his struggle.

Protecting the Environment is Everyone's Responsibility

Written by : Shafiq Amiri

From a distance, my eyes fell upon a heroic father, whose orange attire caught

my attention. A man whose face bore the exhaustion and weariness of a hot day, his gentle hands busy with cleaning a corner of Herat city. As I approached him, I saw him washing his hands with a bottle of water and sitting beside a shady wall. Despite appearing quite hungry, he took out a piece of bread and began to eat. At that moment, I said to myself: No matter how much respect we show them, it's still not enough. Because instead of being at home and having a meal with his family, here he is sitting alone by the sidewalk, having his meal. And instead of resting at home, he is busy cleaning the city. The same city where you, me, and all of us live, and we all have a responsibility towards it.

Why the Problems of Young Couples Often Increase After Spending One Year, and Most of Them End in Divorce?

Nowadays, relationships are formed very rapidly and end just as quickly. Relationships come in various forms, and in this discussion, we want to talk about marital relationships that young people quickly pursue and just as quickly come to an end. Here, we examine some of the major reasons that lead to the rapid end of marriages. Marital problems for young couples after one year may be due to various reasons.

How to Keep the Air of Home Clean and Healthy?

By : Mohammad Nik Khwa

Keeping the air in the home clean is important because clean air contributes to the health and comfort of family members.

Since most of the time an individual may spend time at home, it is necessary to perform tasks to maintain the air's healthiness and suitability.

Below are a few ways to keep the air in the home clean :

Proper ventilation: Ensure that the home has a proper ventilation system. Using air conditioning systems, addressing any flaws in the home's ventilation system, and opening windows and doors for air circulation can help with proper ventilation and keeping the air clean.

کار عملی پروژه کاسا یک هزار

در افغانستان آغاز می شود

پروژه کاسا یک هزار از راه افغانستان برق را از قرغیزستان و تاجیکستان به پاکستان انتقال می کند.

اندازه انتقال برق ترانزیتی:

۱۳۰۰ میگاوات

کشور های ذیدخل در پروژه:

قرغیزستان، تاجیکستان، افغانستان
و پاکستان

مصارف مجموعی پروژه:

حدود ۱٫۲ میلیارد دالر

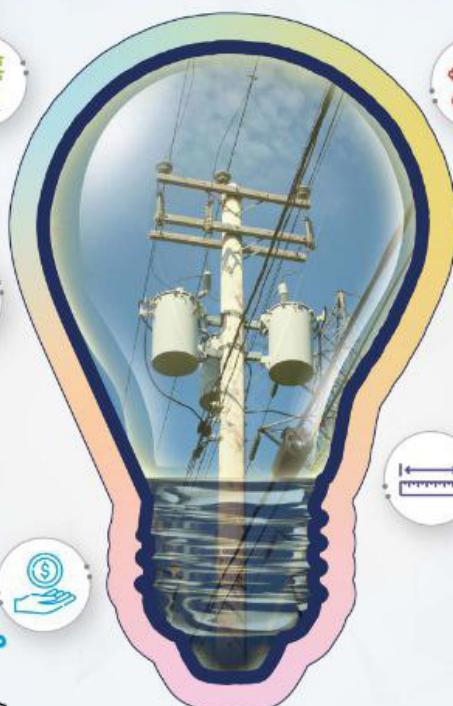
مسیر پروژه کاسا یک هزار در افغانستان:

از تاجکستان به شیرخان بندر و سپس با
گذشتن از ولایت های قندوز، بغلان،
پنجشیر، کاپیسا، کابل، لغمان و ننگرهار
به پاکستان میرسد.

طول:

۱۳۸۷ کیلومتر

منافع برای افغانستان:

توسعه روابط اقتصادی
بین کشورهای ذیدخل؛

و از مناطقی که این
پروژه عبور می کند، در
آنجا ارائه خدمات
اجتماعی.

توسعه
تجارت؛

فرصت های کاری؛

سالانه ده ها میلیون
دالر فیس ترانزیتی؛

HAQIQAT

Scientific, Cultural & Jihadi Magazine

رمضان الكريم
مبارك

One Year Main Achievements of Da Afghanistan Bank in a Few Lines

Last year was a year full of achievements for Da Afghanistan Bank. This year, the value of the Afghani (AFN) was managed well. Currently, the Afghani (AFN) is one of the most stable currencies in the region. The value of Afghani (AFN) has increased by 17.82% in the year 1402 (2023) compared to the year 1401 (2022).

Restrictions on people's deposits in commercial banks have been gradually eased, new bank branches have been opened to improve access to banking services in remote areas, and progress has been made in the execution of bank guarantees.

More efforts have been made to develop the Islamic banking sector. This year the microfinance bank was completely converted into an Islamic bank.

Considerable steps were taken to advance electronic banking in the country. Currently, the AfPay card, a national card, is active in ATM machines of all banks. Holders of this card can withdraw money from their accounts, pay electricity bill or buy through the POS machine anytime they want.

Around AFN 5.2 billion worn-out banknotes were collected and burnt in different zones and new banknotes were injected into the market instead.

Important steps were taken to promote the Afghani (AFN), in areas where the Afghan currency was not used before, now the Afghani (AFN) is used in economic transactions.

New banknotes were printed, most of the banknotes have been shipped to the country and are being injected into the market in light of sound monetary policies.

Significant measures were taken in the field of developing effective systems. To facilitate payments, the interbank system was rebuilt and an electronic system of recruitment process was developed by the internal employees of Da Afghanistan Bank. These systems are advanced compared to the previous systems and are developed according to international standards.